

به نام خداوند بخشنده مهربان

ای مردم از پروردگارتان پروا کنید، همو که شما را از يك تن یگانه بیافرید و همسر او را هم از او پدید آورد و از آن دو، مردان و زنان بسیاری پراکند؛ و از خداوند که به نام او پیمان می‌بندید [یا سوگند می‌دهید]، همچنین از گسستن پیوند خویشاوندان پروا کنید، چرا که خداوند [ناظر و] نگاهبان شماست.

و به یتیمان اموالشان را برگردانید و پلید را جانشین پاک مسازید و اموال ایشان را با اموال خویش مخورید که این گناه بزرگی است.

و اگر بیمناکید که در حق دختران یتیم به عدل و انصاف رفتار نکنید، در این صورت از زنانی که می‌پسندید [يك یا] دو و [یا] سه و [یا] چهار تن را به همسری درآورید؛ و اگر می‌ترسید که مبدا عادلانه رفتار نکنید، فقط به يك تن، یا ملك یتیمان [کنیز] اکتفا کنید؛ این نزدیکتر است به اینکه ستم نکنید.

و مهر زنان را به ایشان با خوشدلی بدهید، ولی اگر به طیب خاطر خویش، چیزی از آن را به شما بخشیدند، آن را نوشین و گوارا بخورید.

و به کم‌خردان اموالشان را که خداوند شما را به سرپرستی آن گماشته است ندهید و از [سود و بهره] آن خوراک و پوشاکشان دهید و با آنان به زبان خوش سخن بگویید.

و یتیمان را بیازمایید تا هنگامی که قابلیت زناشویی پیدا کنند، آنگاه اگر در آنان کاردانی مشاهده کردید اموالشان را به آنان برگردانید و آن را به اسراف و پیشاپیش از بیم آنکه مبدا بالغ و بزرگ شوند نخورید و هر کس توانگر بود خویشتنداری کند و هر کس تنگدست باشد، در حد عرف از آن بخورد، و هر گاه که اموالشان را به آنان برگردانید، بر آنان گواه بگیرید

که خداوند حسابرسی را کافی است.

مردان را از آنچه پدر و مادر و خویشاوندان، کم یا بیش باقی می‌گذارند، بهره‌ای است؛ همچنین زنان را از آنچه پدر و مادر و خویشاوندان کم یا بیش باقی می‌گذارند، بهره‌ای است، چه کم باشد چه بسیار، چنین بهره‌ای معین [و از جانب خداوند] مقرر است.

و چون خویشاوندان [غیر از ورثه] و یتیمان و بینوایان بر سر تقسیم [ترکه] حضور یابند، از آن [به چیزی] ایشان را بهره‌مند سازید و با ایشان به زبان خوشی سخن بگویید.

و کسانی که اگر [درگذرد] فرزندی خرد و ناتوان از خود باقی گذارند، برای ایشان نگرانند، باید که بترسند [و در کار دیگران هم] از خداوند پروا کنند و سنجیده سخن بگویند.

کسانی که اموال یتیمان را به ستم می‌خورند، جز این نیست که شکمشان را از آتش می‌انبارند و به آتش فروزان [جهنم] درخواهند آمد.

خداوند به شما چنین سفارش می‌کند که در مورد فرزندان، پسر را برابر بهره دو دختر باشد، و اگر [وارثان، دو دختر یا بیشتر از دو دختر باشند، سهم آنان دو سوم ترکه است، و اگر فقط یک دختر باشد، سهم او نصف ترکه است؛ و اگر

[متوفی] فرزند داشته باشد، برای پدر و مادرش هر یک، یک ششم ترکه است، اما اگر فرزند نداشته باشد، و میراث بر او

فقط پدر و مادرش باشند، در این صورت برای مادرش یک سوم [و برای پدر دو سوم] است؛ و اگر برادرانی داشته باشد،

سهم مادرش یک ششم است؛ [این تقسیم میراث] پس از عمل به وصیتی که کرده است یا [پرداخت] وامی که دارد [انجام

می‌گیرد] شما نمی‌دانید که پدران یا پسران کدامیک بیشتر به شما سود می‌رسانند؛ [این احکام] فریضة الهی است،

بیگمان خداوند دانای فرزانه است.

و اگر زنان شما فرزندی نداشته باشند، نیمی از ترکه، و اگر فرزند داشته باشند، یک چهارم ترکه، پس از [عمل به] وصیتی

که کرده‌اند یا [پرداخت] وامی که دارند، از آن شماست؛ و اگر فرزندی نداشته باشید یک چهارم، و اگر فرزندی داشته

باشید یک هشتم از ترکه شما، پس از [عمل به] وصیتی که کرده‌اید یا [پرداخت] وامی که دارید، از آن ایشان [همسرانتان]

است؛ و اگر مردی یا زنی که از او ارث می‌برند کلاله [بی‌فرزند و بی‌پدر و مادر] باشد و برادر یا خواهری داشته باشد،

برای هر یک از آنان یک ششم [ترکه] است، و اگر [خویشاوندان کلاله] بیش از این [دو] باشند، در آن صورت همه آنان

پس از [عمل به] وصیتی که انجام گرفته، یا [پرداخت] وامی که [متوفی] دارد، در یک سوم شریکند، و باید که وصیت [به

حال ورثه] زیان‌رسان [مازاد بر ثلث] نباشد؛ این سفارش الهی است و خداوند دانای بردبار است.

این احکام الهی است و هر کس از خداوند و پیامبر او اطاعت کند، او را به بوستانهایی که جویباران از فرودست آن جاری

است، درمی‌آورد که جاودانه در آنند، و آن رستگاری بزرگی است.

و هر کس از فرمان خداوند و پیامبر او سر پیچد و از حدود [مقرر] او تجاوز کند، او را به آتشی درآورد که جاودانه در آن

است و عذابی خفت‌بار [در پیش] دارد.

و از زنان شما کسانی که مرتکب ناشایستی [زنا] می‌شوند، باید بر آنان چهار شاهد از خود [مردان مسلمان] بگیرید، آنگاه

اگر شهادت دادند، آنان را در خانه‌ها محبوس نگه دارید، تا مرگ فرا گیردشان، یا خداوند راهی برایشان مقرر کند.

و کسانی از خودتان را که مرتکب آن [ناشایستی، زنا] شوند برنجانید، آنگاه اگر توبه و درستکاری کردند، از آنان دست

بردارید که خداوند توبه‌پذیر مهربان است.

جز این نیست که خداوند توبه کسانى را مى پذیرد که از روی نادانى کار ناشايستى مى کنند، سپس به زودى توبه مى کنند، خداوند از اينان در مى گذرد و خدا دانای فرزانه است.

و توبه کسانى که مرتکب کارهای ناشايست مى شوند، و سرانجام چون مرگ هر یکشان فرا رسد گویند اينک توبه کردم، پذیرفته نیست، و نیز [توبه] کسانى که در حال کفر مى میرند. برای اينان عذابى دردناک آماده ساخته ایم.

ای مؤمنان بر شما روا نیست که زنان را بر خلاف میلشان میراث برید [و آنان را به اجبار در حباله نکاح خود نگاه دارید] و بر آنان سختگیری نکنید تا بخشی از چیزی را که به آنان بخشیده اید پس بگیرید، مگر آنکه مرتکب ناشايستى آشکاري شوند، و با آنان خوشرفتاری کنید و اگر آنان را خوش ندارید [بدانید که] چه بسا چیزی را ناخوش بدارید و خداوند در آن خیر بسیار نهاده باشد.

و اگر مى خواهید همسرى را جانشین همسرى [زن پیشین خود] کنید و به یکی از آنها مال هنگفتى [به عنوان مهر] داده بودید، چیزی از آن را بازپس نگیرید، آیا با بهتان و گناهی آشکار، آن را بازپس مى گیرید؟ و چگونه آن را بازپس مى گیرید، حال آنکه با همدیگر خلوت [و همخوابگی] کرده اید و آنان از شما پیمانی استوار گرفته اند.

و با زنانى که پدرانان ازدواج کرده اند، ازدواج نکنید، مگر آنچه در گذشته رخ داده باشد، چرا که این کار ناشايست و منفور و بیروشى است.

[نکاح] مادرانان و دخترانان و خواهرانان و عمه هایان و خاله هایان و دختران برادران و دختران خواهران و مادرانى

[دایگانى] که شما را شیر داده اند و خواهران رضاعى تان و مادران زنانان و دختران زنانان [دختراندرهائى] که در دامان

[تربیت و] نگهدارى شما هستند -در صورتى که از زنانى باشند که با آنان آمیزش جنسى کرده اید، اما اگر با آنان آمیزش

جنسی نکرده باشید، گناهی بر شما نیست- و [عروسان یا] همسران پسرانتان - پسرانی که از صلب خودتان هستند- بر شما حرام گردیده است؛ و [همچنین] جمع بین دو خواهر [در يك زمان]، مگر آنچه در گذشته رخ داده باشد، که خداوند آمرزگار مهربان است.

و [همچنین] زنان شوهردار، مگر ملك یمین [کینز] تان، این فریضة الهی است که بر شما مقرر گردیده است، و فراتر از این بر شما حلال گردیده است که با صرف اموال خویش، پاکدامنانه و نه پلیدکارانه، [آن را] به دست آورید؛ و آن زنانی که [به صورت متعه] از آنان برخوردار شوید، باید مهرهایشان را که بر عهده شما مقرر است، به آنان بپردازید، و در آنچه پس از تعیین مهر [در مدت یا مهر تغییر دهید یا] به توافق رسید، گناهی بر شما نیست، که خداوند دانای فرزانه است.

و هر کس از شما که توانائی مالی نداشته باشد که با زنان آزاد مؤمن ازدواج کند [بهتر است] با ملك یمینهایتان، از کنیزان مؤمتان، ازدواج کند، و خداوند به ایمان شما داناتر است؛ همه از یکدیگرید، پس با اجازه سرپرستان با آنان ازدواج کنید و مهرهایشان را به وجه پسندیده به ایشان بدهید [در حالی که] پاکدامنان غیر پلیدکار باشند، و دوست گیران نهانی نباشند؛ آنگاه چون ازدواج کردند، اگر مرتکب ناشایستی [زنا] شدند، مجازات آنان به اندازه نصف مجازاتی است که بر زنان آزاد مقرر است؛ این حکم [ازدواج با کنیزان] برای کسی از شماست که از آرایش گناه بترسد؛ و شکیبائی [و پاکدامنی] پیشه کردن برایتان بهتر است؛ و خداوند آمرزگار مهربان است.

خداوند می خواهد [احکام خویش را] برای شما روشن سازد و شما را به سیره و سنت [حسنه] پیشینیانتان راهبر شود و از شما درگذرد و خداوند دانای فرزانه است.

و خداوند می خواهد از شما درگذرد و کسانی که پیرو شهواتند می خواهند که کجروی بزرگی پیشه کنید.

خداوند می‌خواهد بر شما آسان گیرد و انسان ناتوان آفریده شده است.

ای مؤمنان اموال همدیگر در میان خود به ناروا مخورید، مگر آنکه داد و ستدی به توافق خودتان باشد؛ و خودتان را

نکشید چرا که خداوند با شما مهربان است.

و هر کس از روی سرکشی و ستم چنین کند، او را به آتشی در خواهیم آورد و این امر بر خداوند آسان است.

اگر از گناهان بزرگی که از آن نهی شده‌اید، پرهیز کنید، سیئات شما را می‌زداییم و شما را به جایگاهی شایسته

درمی‌آوریم.

و چیزی را که خداوند بدان بعضی از شما را بر دیگران برتری بخشیده است، آرزو مکنید؛ مردان را از کار و کردار

خویش بهره‌ای و زنان را [نیز] از کار و کردار خویش بهره‌ای معین است و [هر چه خواهید] از فضل الهی بخواهید، و

خداوند از همه چیز آگاه است.

و برای همه در آنچه پدر و مادر و خویشاوندان نزدیک به جا گذاشته‌اند، میراث برانی قرار داده‌ایم. و [نیز] کسانی که با آنان

پیمان بسته‌اید، بهره‌شان را [از ارث] بدهید، که خداوند بر هر چیزی گواه است.

مردان باید بر زنان مسلط باشند چرا که خداوند بعضی از انسانها را بر بعضی دیگر برتری بخشیده است، و نیز از آن روی

که مردان از اموال خویش [برای زنان] خرج می‌کنند؛ زنان شایسته‌آنانند که مطیع و به حفظ الهی در نهان خویشتمندار

هستند؛ و زنانی که از نافرمانیشان بیم [و آگاهی] دارید باید نصیحتشان کنید و [سپس] در خوابگاه‌ها از آنان دوری کنید و

[سپس اگر لازم افتاد] آنان را [به آهستگی و به قصد تأدیب] بزنید؛ آنگاه اگر از شما اطاعت کردند، دیگر به زیان آنها

بهبانه‌جویی [و زیاده‌روی] نکنید؛ خداوند بلندمرتبه بزرگوار است.

و اگر از بالا گرفتن اختلاف بین آنان بیمناک بودید، داوری از خانوادهٔ مرد و داوری از خانوادهٔ زن تعیین کنید؛ که چون به اصلاح [ذات البین] کوشند، خداوند بین آنان الفت و آشتی برقرار خواهد ساخت؛ چرا که خداوند دانا و آگاه است.

و خداوند را بپرستید و چیزی را برای او شریک نیاورید و به پدر و مادر و به خویشاوندان و یتیمان و بینوایان و همسایهٔ خویش و همسایهٔ بیگانه و همنشین و در راه مانده و ملک یمین خود نیکی کنید، [و بدانید] که خداوند کسی را که متکبر فخر فروش باشد، دوست ندارد.

[همان] کسانی که بخل می‌ورزند و مردمان را به بخل وامی‌دارند و آنچه خداوند از فضل خویش به آنان بخشیده پنهان می‌دارند؛ و برای کافران عذابی خفت بار آماده ساخته‌ایم.

و کسانی که اموالشان را برای نمایش دادن در چشم مردمان، می‌بخشند و به خداوند و روز بازپسین ایمان ندارند؛ و کسی که شیطان همنشین او باشد، چه بد همنشینی است.

و آنان را چه زیان داشت اگر به خداوند و روز بازپسین ایمان می‌آوردند و از آنچه خداوند روزیشان داده بود، می‌بخشیدند؟ و خداوند به [احوال] آنان داناست.

خداوند به اندازهٔ ذره‌ای نیز ستم نمی‌کند، و اگر حسنه‌ای باشد [و از کسی سربزند] به آن دوچندان پاداش می‌دهد و از پیشگاه خود [به بندگان] پاداشی عظیم می‌بخشد.

پس حال [آنان] چگونه باشد آنگاه که از هر امتی شاهدهی به میان آوریم و تو را گواه بر اینان آوریم.

در چنین روز کسانی که کفر ورزیده و از پیامبر سر پیچیده‌اند آرزو کنند کاش زمین [آنان را فرو برد و] بر آنان هموار گردد، و سخنی را از خداوند پنهان نمی‌توانند داشت.

ای مؤمنان در حال مستی به نماز نزدیک نشوید، تا زمانی که بدانید که چه می‌گویید؛ همچنین هنگامی که جنب هستید نیز به نماز [و مسجد] نزدیک نشوید، مگر آنکه راهگذر باشید تا زمانی که غسل کنید؛ و اگر بیمار یا مسافر بودید، یا یکی از شما از موضع قضای حاجت بازگشت، یا با زنان تماس [جنسی] گرفتید، آنگاه آب نیافتید [باید] بر خاکی پاک تیمم کنید سپس چهره‌ها و دستهایتان را [به آن] مسح کنید، که خداوند بخشاینده آمرزگار است.

آیا احوال کسانی را که بهره‌ای از کتاب آسمانی دارند ندانسته‌ای که خریدار گمراهی‌اند و می‌خواهند که شما نیز از راه بیراه باشید.

و خداوند به دشمنان شما [از شما] آگاه‌تر است و خدا یار و یاور [شما] بس.

از یهودیان کسانی هستند که کلمات را [به نادرستی] جا به جا می‌کنند و از راه زبان‌بازی و برای طعنه زدن به دین [اسلام] [به زبان] می‌گویند شنیدیم و [در دل می‌گویند] نپذیرفتیم و بشنو سخن ما و نشنیده بگیر و «راعنا» [را به شیوه نادرستی] می‌گویند، حال آنکه اگر می‌گفتند شنیدیم و اطاعت کردیم و [سخن ما را] بشنو و در [کار] ما بنگر، برای آنان بهتر و استوارتر بود، ولی خداوند آنان را به سبب کفرشان دچار لعنت خویش ساخته از این رو جز اندکی ایمان نمی‌آورند.

ای اهل کتاب، پیش از آنکه چهره‌هایی را مسخ و محو کنیم و آنها را واپس گردانیم، یا ایشان را همانند اصحاب سبت [حرمت‌شکنان شنبه] دچار لعنت کنیم، به آنچه فرو فرستاده‌ایم که همخوان کتاب شماست، ایمان آورید [و بدانید] که امر الهی انجام پذیراست.

[بدانید که] خداوند این [گناه] را که برایش شریک قائل شوند، نمی‌بخشد، و هر گناهی را که فروتر از آن است، برای

کسی که بخواهد می‌بخشد، و هر کس که به خدا شرك ورزد، در حقیقت گناه عظیمی را بر ساخته است.

آیا احوال کسانی را که خود را نیک و پاک می‌شمارند ندانسته‌ای؟ چنین نیست، بلکه خداوند هر کس را که بخواهد نیک و

پاك می دارد، و به اندازه ذره ناچیزی نیز بر آنان ستم نمی رود.

بنگر که چگونه بر خداوند دروغ می بندد و همین گناه به این آشکاری بس.

آیا احوال کسانی را که بهره‌ای از کتاب آسمانی دارند، ندانسته‌ای که به «جبت» و «طاغوت» ایمان می‌ورزند و در باره

کافران می‌گویند که اینان از مؤمنان راه یافته‌ترند.

اینان کسانی هستند که خداوند لعنتشان کرده است و کسی که خدا لعنتش کرده باشد، یآوری برایش نخواهی یافت.

یا مگر آنان را بهره‌ای از فرمانروایی است که باز هم به اندازه ذره ناچیزی به مردم نمی‌بخشند.

یا مگر به خاطر آنچه خداوند از لطف خویش [به بعضی از] مردمان بخشیده به آنان رشک می‌برند؟ ما به خاندان ابراهیم

کتاب آسمانی و نبوت داده‌ایم و به آنان فرمانروایی بزرگی بخشیده‌ایم.

پس برخی از آنان به آن ایمان آوردند، و دسته‌ای از ایشان از آن اعراض کردند و [اینان را] آتش افروخته جهنم بس است.

کسانی که آیات ما را انکار کرده‌اند، به آتشی در خواهیمشان آورد که هر گاه پوستهایشان پخته [و فرسوده] شود بر ایشان

به جای آنها پوستهای دیگر آوریم، تا عذاب را بچشند؛ خداوند پیرومند فرزانه است.

و کسانی که ایمان آورده و کارهای شایسته کرده‌اند، به بوستانهایی در خواهیمشان آورد که جویباران از فرودست آن جاری

است و همواره -جاودانه- در آنند؛ و در آنجا جفتهایی پاکیزه دارند و آنان را به سایه‌ساری سایه‌گستر در خواهیم آورد.

خداوند به شما فرمان می‌دهد که امانتها را به صاحبان آنها باز گردانید، و به اینکه چون بین مردم داوری می‌کنید دادگرانه

داوری کنید، خداوند به امری نیک پندتان می‌دهد، که خداوند شنوای بیناست.

ای مؤمنان از خداوند و پیامبر و اولوالامرتان اطاعت کنید، و اگر به خداوند و روز بازپسین ایمان دارید، هرگاه در امری

[دینی] اختلاف نظر یافتید، آن را به [کتاب] خدا و [سنت] پیامبر عرضه بدارید که این بهتر و نیک‌انجام‌تر است.

آیا داستان کسانی را که گمان می‌برند خود به آنچه بر تو نازل شده و به آنچه پیش از تو نازل شده، ایمان دارند، ندانسته‌ای که می‌خواهند به طاغوت داوری برند حال آنکه به آنان دستور داده شده است که به آن کفر بورزند و شیطان می‌خواهد آنان را به گمراهی دور و درازی بکشاند.

و چون به آنان گفته شود به سوی [قرآن] فرورستاده الهی و پیامبر آید، منافقان را می‌بینی که به کلی از تو اعراض می‌کنند.

چگونه باشد که چون به خاطر کار و کردار پیشینشان مصیبتی به آنان رسد، آنگاه به نزد تو آمده به خدا سوگند می‌خورند که جز نیکی و همراهی قصدی نداشتیم.

اینان کسانی هستند که خداوند مافی‌الضمیرشان را می‌داند، پس از ایشان روی بگردان و پندشان ده و به آنان سخنی رسا که در دلشان مؤثر افتد بگو.

و هیچ پیامبری نفرستادیم مگر برای آنکه به توفیق الهی از او فرمانبرداری شود، و اگر هنگامی که به خویشان ستم کردند نزد تو می‌آمدند و از خداوند آمرزش می‌خواستند و پیامبر هم بر ایشان آمرزش می‌خواست، خداوند را توبه‌پذیر مهربان می‌یافتند.

چنین نیست و سوگند به پروردگارت که ایمان نیاورده‌اند مگر آنکه در اختلافی که دارند تو را داور کنند، آنگاه در آنچه داوری کردی هیچ دل‌تنگی در خود نیابند و به خوبی [به حکم تو] گردن بگذارند.

و اگر بر آنان مقرر داشته بودیم که خودتان را بکشید یا از خانه و کاشانه‌تان بیرون روید، جز اندکی از آنان آن کار را

نمی کردند، و اگر آنچه به آنان اندرز داده می شوند انجام می دادند بیشک برایشان بهتر و در ثبات قدم ایشان مؤثرتر بود.

و در آن صورت از پیشگاه خود به ایشان پاداش عظیمی می بخشیدیم.

و به راهی راست هدایتشان می کردیم.

و کسانی که از خداوند و پیامبر اطاعت کنند، در زمره کسانی اند که از خداوند آنان را نواخته است، اعم از پیامبران و

صدیقان و شهیدان و صالحان، و اینان نیک رفیقانی هستند.

این بخشش الهی است و خدا دانایی را بسنده است.

ای مؤمنان سلاح خود را بگیرید و گروه گروه یا دستجمعی رهسپار شوید.

و از شما کسی هست که پا سست می کند و چون مصیبتی به شما رسد می گوید خدا به من رحم کرد که همراه آنان حاضر

نبودم.

و چون به شما خیر و خوبی ای از خداوند برسد، چنانکه گویی بین شما و او هیچگونه دوستی نبوده است می گوید ای

کاش من همراه ایشان بودم تا به سعادت بزرگی نایل می شدم.

و کسانی که زندگانی دنیا را به آخرت می فروشند، باید در راه خدا کارزار کنند، و هر کس که در راه خدا کارزار کند آنگاه

کشته یا پیروز شود، به زودی به او پاداشی عظیم می بخشیم.

و چرا در راه خدا و در راه [آزاد سازی] مردان و زنان و کودکان مستضعف - که می گویند پروردگارا ما را از این شهری که

اهلش ستمگرند خارج فرما و از سوی خویش برای ما یاری و یآوری بگمار - کارزار نکنید؟

مؤمنان در راه خدا کارزار می کنند و کافران در راه طاغوت؛ آری با دوستان شیطان بجنگید که نیرنگ شیطان [در نهایت]

ضعیف است.

آیا داستان کسانی را که به آنان گفته شد [عجالتاً] دست از جهاد نگه دارید و نماز را برپا دارید و زکات بپردازید ندانسته‌ای؟ که چون بر آنان جهاد مقرر گشت، آنگاه گروهی از آنان از مردم [مشركان مکه] چنان می‌ترسیدند که باید از خداوند ترسید، یا حتی [از آن] شدیدتر، و [در دل] می‌گفتند پروردگارا چرا بر ما جهاد را مقرر داشتی، چرا ما را تا زمانی نزدیک واپس نداشتی؟ بگو بهره دنیا ناچیز است و برای کسی که تقوی پیشه کند آخرت بهتر است، و بر شما به اندازه ذره ناچیزی هم ستم نخواهد رفت.

هر جا که باشید - و لو در دژهای استوار سر به فلک کشیده - مرگ شما را فراخواهد گرفت؛ و چون به ایشان خیری برسد می‌گویند این از سوی خداوند است، و اگر شری به ایشان برسد می‌گویند این از سوی توست، بگو همه از سوی خداوند است، این گروه را چه می‌شود که به نظر نمی‌رسد سخنی دریابند.

هر خیری که به تو برسد از سوی خداوند است و هر شری که به تو برسد از خود توست، و تو را به پیامبری برای مردمان فرستاده‌ایم و خداوند گواهی را کافی است.

هر کس از پیامبر اطاعت کند در حقیقت از خداوند اطاعت کرده است، و هر کس سر پیچد [بدان که] تو را نگهبان ایشان نفرستاده‌ایم.

می‌گویند سمعا و طاعة؛ ولی چون از نزد تو بیرون می‌روند، گروهی از آنان شبانه چیزی جز آنچه تو گفته‌ای می‌سگالند و خداوند سگالش شبانه‌شان را می‌نویسد؛ پس از آنان روی بگردان و بر خداوند توکل کن و خداوند کارسازی را کافی است.

آیا در [معانی] قرآن نمی‌اندیشند؟ و اگر از نزد کسی غیر از خدا بود، در آن اختلاف بسیار می‌یافتند.

و چون به ایشان خبری که مایه آرامش یا نگرانی است برسد، آن را فاش می‌سازند؛ حال آنکه اگر آن را به پیامبر و به اولوالامرشان عرضه می‌داشتند، آنگاه اهل استنباط ایشان، به [مصلحت] آن پی می‌بردند، و اگر بخشش و رحمت الهی در حق شما نبود، جز عده‌ای اندک‌شمار همه از شیطان پیروی می‌کردید.

پس در راه خدا کارزار کن، تو عهده‌دار کسی جز خود نیستی و مؤمنان را نیز [به کارزار] تشویق کن، چه بسا خداوند بالای کافران را [از شما] بگرداند و خداوند سخت‌ستیز تر و سختگیر تر است.

هر کس که شفاعت پسندیده‌ای کند از [خیر] آن نصیب برد و هر کس که شفاعت ناپسندیده‌ای کند از [شر] آن نصیب برد، و خداوند بر هر چیز مقتدر است.

و چون شما را به تحیتی بنوازند، با تحیتی بهتر از آن، یا همانند آن، پاسخ دهید، که خداوند حسابگر همه چیز است.

خداوند است که خدایی جز او نیست، [همو] شما را در روز قیامت که در [فرارسیدن] آن شکی نیست، گرد می‌آورد، و کیست از خدا راستگو تر.

شما را چه شده است که درباره منافقان دو گروه شده‌اید حال آنکه خداوند آنان را به خاطر کار و کردارشان سرنگون ساخته است؛ آیا می‌خواهید کسی را که خداوند در بیراهی گذارده است، رهنمایی کنید؟ و هرگز برای کسی که خداوند در بیراهی گذارده باشد، بیرون شدی نخواهی یافت.

[آنان] خوش دارند که شما نیز مانند ایشان کفر بورزید و در نتیجه همانند باشید؛ پس هیچ کس از آنان را دوست نگیرید، مگر آنکه [همانند شما] در راه خدا هجرت کنند؛ و اگر رویگردان شدند، ایشان را در هر جا که یافتید به اسارت بگیرید و بکشید و از آنان [برای خود] یار و یاور نگیرید.

مگر کسانی که با قومی که بین شما و ایشان پیمانی هست، پیوند دارند؛ یا به نزد شما می‌آیند در حالی که دل‌هایشان تنگ است از اینکه با شما یا با قوم خویش کارزار کنند؛ و اگر خدا می‌خواست آنان را بر شما چیره می‌ساخت و با شما به کارزار برمی‌خاستند؛ ولی اگر از شما کناره گرفتند و با شما کارزار نکردند و از در تسلیم [و اسلام] وارد شدند، خداوند به شما اجازه مبارزه با آنان نمی‌دهد.

و دیگری را خواهید یافت که می‌خواهند هم از شما در امان باشند، و هم از قوم خودشان؛ هر بار که به فتنه [شرك] باز گردانده شوند، در دام آن گرفتار آیند؛ ولی اگر از شما کناره نگرفتند و از در تسلیم [و اسلام] وارد نشدند، و دست از شما باز نداشتند، پس هر جا که یافتیدشان به اسارتشان بگیرید و بکشیدشان؛ اینانند که دست شما را در مبارزه با آنان باز گذارده‌ایم.

و هیچ مؤمنی نباید هیچ مؤمنی را بکشد، مگر از روی خطا؛ و هر کس که مؤمنی را به خطا بکشد، بر اوست که [به کفاره] برده مؤمنی را آزاد کند و خونبهایی به خانواده او بدهد؛ مگر آنکه آنان درگذرند و بینخشند؛ و اگر [مقتول] مؤمن و از قومی باشد که دشمن شما هستند، [قاتل] باید برده مؤمنی را آزاد کند؛ و اگر [مقتول] از قومی باشد که بین شما و ایشان پیمانی هست، آنگاه [قاتل] باید خونبهایی به خانواده او [مقتول] بپردازد و برده مؤمنی آزاد کند، و کسی که [برده] نیابد بر اوست که دو ماه پیاپی روزه بگیرد، این توبه‌پذیری خداوند است و خداوند دانای فرزانه است.

و هر کس مؤمنی را عمدتاً بکشد، جزای او جهنم است که جاودانه در آن بماند و خداوند بر او خشم گیرد و لعنتش کند و برای او عذابی سهمگین آماده سازد.

ای مؤمنان چون در راه خدا سفر کنید، به درستی پرس‌وجو کنید، و به کسی که با شما از در تسلیم [و اسلام] وارد شود،

مگویید که مؤمن نیستی، تا بدینوسیله بهره زندگانی دنیوی ببرید، چرا که غنایم بسیار در نزد خداوند است؛ در گذشته این گونه [بی پروا] بودید، ولی خداوند بر شما منت نهاد، پس به درستی پرس و جو کنید، که خداوند به آنچه می کنید آگاه است.

وانشستگان مؤمن، بجز آسیبندان، با جهادگران به مال و جان در راه خدا برابر نیستند؛ خداوند جهادگران به مال و جان را بر وانشستگان به مرتبتی برتری داده است؛ و همگان را خداوند وعده پاداش نیک [بهشت] داده است، و خداوند جهادگران را بر وانشستگان به پاداشی عظیم برتری داده است.

این درجات و آمرزش و رحمت از سوی اوست و خداوند آمرزگار مهربان است.

کسانی که فرشتگان جانشان را می گیرند و آنان بر خود ستم روا داشته اند، به ایشان گویند، در چه حال بودید؟ گویند ما در سرزمین خود مستضعف بودیم، گویند آیا مگر زمین خداوند وسیع نبود که بتوانید در آن [به هر کجا که خواهید] هجرت کنید؟ سرا و سرانجام اینان جهنم است و بد سرانجامی است.

مگر مردان و زنان و کودکان مستضعف که نمی توانند چاره ای بیندیشند و راه به جایی نمی برند.

اینان را باشد که خداوند ببخشاید و خداوند بخشاینده آمرزگار است.

و هر کس که در راه خدا هجرت کند، در روی زمین سرپناه بسیار و گشایش [در کار] می یابد و هر کس که از خانه و کاشانه خویش به عزم هجرت در راه خدا و پیامبرش بیرون رود، سپس مرگش فرا گیرد، حقا که پاداش او بر خداوند است و خداوند آمرزگار مهربان است.

و چون در سفر باشید، بر شما گناهی نیست که اگر می ترسید که مبادا کافران شما را در بلا افکنند، نماز خود را کوتاه کنید که بیگمان کافران دشمن آشکار شما هستند.

و چون در میان آنان بودی و خواستی برای آنان اقامه نماز کنی، باید گروهی از آنان با تو [به نماز] برخیزند و سلاحهای خود را نیز بگیرند، و چون به سجده روند، [گروه دیگر] در پشت شما [ایستاده] باشند و سپس گروه دیگر که [هنوز] نماز نخوانده‌اند، پیش آیند و همراه تو نماز بگذارند و احتیاط خود را حفظ کنند و سلاحهای خود را نیز بگیرند؛ [چرا که] کافران خوش دارند که شما از سلاحها و ساز و برگتان غافل باشید تا بناگاه به يك حمله بر شما بتازند؛ و بر شما گناهی نیست که اگر از باران [یا موانع دیگر] در رنج یا بیمار بودید، سلاحهایتان را بر زمین بگذارید، ولی احتیاطتان را داشته باشید؛ خداوند برای کافران عذابی خفت بار آماده ساخته است.

و چون نمازتان را برگزار کردید، خداوند را [در همه حال] ایستاده و نشسته و بر پهلو خفته یاد کنید و چون امن و آسایش یافتید نماز را [به درستی] برپا دارید، که نماز بر مومنان واجب [و عبادتی] زماندار است.

و در پیگرد قوم مشرک، سستی نوزید [زیرا] اگر شما درد و رنجی کشیده باشید، آنان نیز همانند رنجی که شما می‌برید، رنج برده‌اند؛ وانگهی شما امیدی به خداوند دارید که آنان ندارند، و خداوند دانای فرزانه است.

ما کتاب آسمانی را به راستی و درستی بر تو نازل کردیم تا [بر مبنای آن و] به مدد آنچه خداوند به تو باز نموده است، بین مردم داوری کنی، و مدافع خیانت‌پیشگان مباش.

و از خداوند آمرزش بخواه که خداوند آمرزگار مهربان است.

و از کسانی که بر خود خیانت روا می‌دارند، دفاع مکن که خداوند خیانتگران گنهکار را دوست ندارد.

اینان با مردم پنهانکاری می‌کنند، ولی نمی‌توانند چیزی را از خداوند پنهان بدارند، چرا که او در زمانی که شبانه سخنان

[خدا] ناپسند می‌گویند، همراه آنان است و خداوند به آنچه می‌کنند چیره است.

بهوش باشید که گیریم شما از ایشان در زندگانی دنیا دفاع کردید، آنگاه در روز قیامت چه کسی از آنان در برابر خداوند

دفاع می‌کند یا چه کسی نگهبان ایشان است؟

و هر کس بدی یا بر خویش ستم کند، سپس از خداوند آمرزش بخواهد، خدا را آمرزگاری مهربان می‌یابد.

و هر کس مرتکب گناهی شود، تنها به زیان خویش چنین کاری کرده است، و خداوند دانای فرزانه است.

و کسی که مرتکب خطا یا گناهی شود، سپس آن را به گردن بیگناهی بیندازد، زیر بار بهتان و گناهی آشکار رفته است.

و اگر لطف و رحمت الهی در حق تو نبود، گروهی از ایشان کوشیده بودند که تو را گمراه کنند و [در واقع] کسی را جز

خود را گمراه نکنند و کوچکترین زیانی به تو نرسانند و خداوند بر تو کتاب و حکمت نازل کرد و [به وحی خویش] به

تو چیزی را که نمی‌دانستی آموخت و لطف الهی بر تو بسیار است.

در اغلب رازگوییهای ایشان خیری نیست، مگر آنکه کسی به صدقه یا به نیکوکاری یا اصلاح بین مردم بپردازد و هر کس

که در طلب خشنودی خداوند چنین کاری کند، به زودی به او پاداش بزرگی خواهیم داد.

و هر کس پس از آنکه [حق و] هدایت برایش آشکار شد با پیامبر مخالفت کند و راهی جز راه مسلمانان در پیش گیرد، او

را با مراد خویش و می‌گذاریم و به دوزخش درمی‌آوریم و چه بد سرانجامی است.

خداوند این [گناه] را که برایش شریک قائل شوند نمی‌بخشد، و [هر گناهی] فروتر از این را برای هر کس که بخواهد

می‌بخشد و هر کس به خداوند شرك ورزد، دچار گمراهی دور و درازی شده است.

اینان به جای خداوند جز مادگانی را نمی‌پرستند، و جز شیطان سرکش را پرستش نمی‌کنند.

که خداوند او را گرفتار لعنت کرد و او گفت از بندگان تو سهمی معین برمی‌گیرم.

و [آنگاه] آنان را به گمراهی می کشانم و به [دام] آرزوهای دور و دراز می اندازم و می فرمایمشان تا گوشه‌های چارپایان را ببرند و می فرمایمشان تا آفرینش الهی را دگرگون کنند، و هر کس که شیطان را به جای خداوند دوست گیرد، آشکارا زیانکار شده است.

به آنان وعده می دهد و ایشان را به [دام] آرزو می اندازد و شیطان وعده‌ای حز فریب به آنان نمی دهد.

سرا و سرانجام ایشان جهنم است و گریزگاهی از آن نمی یابند.

و کسانی که ایمان آورده و کارهای شایسته کرده‌اند، زودا که به بوستانهایی درآوریمشان که جویباران از فرودست آن

جاری است [و] همواره -جاودانه- در آنند، بر وفق وعده حق الهی و کیست راستگوتر از خدا؟

[وعده الهی] بر وفق آرزوهای شما و آرزوهای اهل کتاب نیست؛ هر کس مرتکب ناشایستی شود، جزای آن را می یابد و

برای خود در برابر خداوند یار و یآوری نمی یابد.

و مردان و زنانی که کارهای شایسته کنند و مؤمن بانند، آنانند که وارد بهشت می شوند و به اندازه ذره ناچیزی نیز بر آنان

ستم نمی رود.

و چه کسی بهدین تر از کسی است که روی دل به درگاه خدا آورد و نیکوکار باشد و از آیین پاک ابراهیم پیروی کند و

خداوند ابراهیم را [همچون] دوست خود برگرفته است.

آنچه در آسمانها و آنچه در زمین است از آن خداوند است و خداوند بر همه چیز چیره است.

و از تو در باره زنان نظرخواهی می کنند، بگو خداوند در باره آنان فتوا می دهد -و نیز در آنچه از کتاب بر شما خوانده

می شود، [آمده است] - که [حکم او] در باره دختران یتیمی که حق مقرر آنان را نمی پردازید، و میل به ازدواج با آنان ندارید

و نیز کودکان مستضعف [یتیم و محروم] این است که در حق یتیمان به عدل و انصاف بکوشید و هر خیری که انجام دهید خداوند از آن آگاه است.

و اگر زنی از ناسازگاری یا رویگردانی شوهرش بیمناک باشد، بر آن دو گناهی نیست که بین خود صلحی کنند، و صلح بهتر است، و آزمندی در دلها خانه دارد، و اگر نیکوکاری و پارسایی کنید، [بدانید که] خداوند به آنچه می کنید آگاه است.

و هر قدر هم که بکوشید و بخواهید نمی توانید بین زنان به عدل و انصاف رفتار کنید، پس [در میل به دیگری] پا را از حد فراتر مگذارید تا همسر [پیشین] خود را بلا تکلیف بگذارید، و اگر به اصلاح پردازید و تقوی پیشه کنید، [بدانید که] خداوند امرزگاری مهربان است.

و اگر از هم جدا شوند خداوند هر يك را با توانگری خویش بی نیاز گرداند، و خداوند گشایشگر فرزانه است.

و آنچه در آسمانها و آنچه در زمین است از آن خداوند است؛ و به کسانی که پیش از شما به آنان کتاب آسمانی داده شده است، و [سپس] به خود شما سفارش کردیم که از خداوند پروا کنید، و اگر کفر بورزید، [بدانید که] آنچه در آسمانها و آنچه در زمین است از آن خداوند است و خداوند بی نیاز ستوده است.

و آنچه در آسمانها و آنچه در زمین است از آن خداوند است و خدا کارسازی را کافی است.

ای مردم اگر [خدا] بخواهد شما را [از میان] می برد و دیگرانی را [پدید] می آورد و خداوند بر این کار تواناست.

هر کس ثواب دنیوی می خواهد [بداند که] ثواب دنیوی و اخروی نزد خداوند است و خدا شنوای بیناست.

ای مؤمنان به عدل و داد برخیزید و در راه رضای خدا شاهد باشید [و شهادت دهید] ولو آنکه به زیان خودتان یا پدر و

مادر و خویشاوندانتان باشد، [خواهان گواهی] چه توانگر چه تهیدست باشد، در هر صورت خداوند بر آنان مهربانتر

است؛ پس از هوای نفس پیروی مکنید که از حق عدول کنید، و اگر زبان بازی کنید یا تن زنیید [بدانید که] خداوند به آنچه

می کنید آگاه است.

ای کسانی که ایمان آورده‌اید، به خداوند و پیامبر او و کتابی که بر پیامبرش فرو فرستاده است و کتابی که از پیش نازل کرده است، ایمان بیاورید و هر کس به خداوند و فرشتگانش و کتابهایش و پیامبرانش و روز بازپسین، کفر بورزد، به گمراهی دور و درازی افتاده است.

کسانی که ایمان آوردند، سپس کفر ورزیدند، سپس ایمان آوردند، و دوباره کفر ورزیدند، و سپس بر کفر خود افزودند، خداوند در مقام آموزش آنان نیست و راهی به ایشان نمی‌نماید.

منافقان را خبر ده که عذاب دردناکی [در پیش] دارند.

[همان] کسانی که کافران را به جای مؤمنان دوست خود می‌گیرند؛ آیا در نزد آنان عزت می‌جویند، در حالی که هر چه عزت است، نزد خداوند است.

و در کتاب بر شما نازل کرده است که چون بشنوید که به آیات الهی کفر می‌ورزند و آنها را به ریشخند می‌گیرند، با آنان منشیید تا به سخن دیگری جز آن پردازند؛ چرا که در این صورت شما نیز مانند آنان خواهید بود؛ [بدانید که] خداوند گردآورنده منافقان و کافران یکجا در جهنم است.

[آری] همانها که مترصد شما هستند؛ پس اگر پیروزی‌ای از جانب خداوند نصیب شما شود می‌گویند مگر ما همراه [و

پشتیبان] شما نبودیم؟ و اگر کافران نصیبی برند [به آنان] گویند مگر ما بر شما دست نداشتیم و دست مسلمانان را از شما

دور نداشتیم؟ و خداوند روز قیامت در میان شما [و ایشان] داوری خواهد کرد؛ و خداوند هرگز کافران را بر مؤمنان سلطه

نمی‌دهد.

منافقان می خواهند به خدا نیرنگ بزنند، حال آنکه خداوند به آنان [به جزای عملشان] نیرنگ می زند، و [اینان] چون به نماز برخیزند کسل وار برخیزند، [و] با مردم ریاکاری کنند و خدا را جز اندکی یاد نمی کنند.

در این میان [بین کفر و ایمان سرگشته اند، نه جزو آنان [مؤمنان] و نه جزو اینان [نامؤمنان]؛ و هر کس که خداوند در بیراهی گذارده باشد، هرگز برای او بیرون شدی نخواهی یافت.

ای مؤمنان کافران را به جای مؤمنان، دوست نگیرید؛ آیا می خواهید در پیشگاه خداوند حجت را بر خود تمام کنید؟

منافقان در طبقه زیرین جهنم جای دارند و هرگز برای آنان یآوری نخواهی یافت.

مگر کسانی که توبه و درستکاری کنند و به خداوند پناه برند و دین خویش را برای خدا خالص سازند؛ اینان در زمره مؤمنانند و خداوند به زودی به مؤمنان پاداشی عظیم می بخشد.

اگر شکر کنید و ایمان ورزید خداوند را با عذاب شما چه کار؟ و خداوند قدردان دانا است.

خداوند بانگ برداشتن به بدزبانی را دوست ندارد، مگر از [سوی] کسی که به او ستم شده باشد، و خداوند شنوای دانا است.

اگر خیری را آشکار یا پنهانش کنید، یا از عمل ناخوشایندی درگذرید، [بدانید که] خداوند بخشاینده توانا است.

کسانی که به خداوند و پیامبرانش کفر می ورزند و می خواهند بین خداوند و پیامبرانش جدائی قائل شوند و می گویند به بعضی ایمان داریم و به بعضی ایمان نداریم و می خواهند راهی بینابین پیش گیرند.

اینان به واقع کافرنند و ما برای کافران عذابی خفت بار آماده ساخته ایم.

و کسانی که به خداوند و پیامبرانش ایمان دارند و بین هیچ یک از آنان فرق نگذاشته اند، خداوند به زودی پادشاهی آنان را

به آنان خواهد داد، و خدا آمرزگار مهربان است.

اهل کتاب از تو می خواهند که برایشان [به یکباره] از آسمان کتابی نازل کنی؛ بدان که از موسی درخواستی عجیب تر کردند، که گفتند خدا را آشکارا به ما نشان بده؛ آنگاه به خاطر درخواست ناحقشان صاعقه [ی مرگ] آنان را فرو گرفت؛ آنگاه [چون به درخواست موسی از نو زنده شدند] پس از آنهمه معجزات که برایشان پدید آمده بود، گوساله پرستی کردند، و از این گناهشان هم درگذشتیم و به موسی حجتی آشکار بخشیدیم.

و [کوه] طور را بر فرازشان افزاشته داشتیم تا از ایشان پیمان گرفتیم، و به ایشان گفتیم فرو تنانه از این دروازه وارد شوید؛ و به ایشان گفتیم حرمت سبت [=شنبه] را نشکنید، و از ایشان پیمانی استوار گرفتیم.

آنگاه به سبب پیمان شکنی شان و کفرورزیدنشان به آیات الهی و کشتنشان پیامبران را به ناحق و ادعایشان که دل‌های ما در پوشش است [لعنتشان کردیم]، بلکه خداوند به سبب کفرشان بر دل‌هایشان مهر نهاد، که جز اندکی ایمان نمی‌آورند.

و به سبب کفرشان و سخن نارواشان که همچون بهتانی بزرگ به مریم زدند.

و ادعایشان که ما مسیح عیسی بن مریم پیامبر خدا را کشته‌ایم، و حال آنکه نه او را کشتند و نه بر دار کردند، بلکه

[حقیقت امر] بر آنان مشتبه شد؛ و کسانی که در این امر اختلاف کردند از آن در شك‌اند [و] به آن علمی ندارند، بلکه

پیروی از حدس و گمان می‌کنند و او را به یقین نکشته‌اند.

بلکه خداوند او را به سوی خویش برکشید و خدا پیرومند فرزانه است.

و هیچ کس از اهل کتاب نیست مگر آنکه پیش از مرگش به او [عیسی] ایمان آورد، و روز قیامت او [عیسی] برایشان گواه

است.

آری به سبب ظلم [ی از بعضی] یهودیان، و به سبب بازداشتنشان بسیاری [از مردم] را از راه خدا، چیزهای پاکیزه‌ای را که بر آنان حلال بود، بر آنان حرام کردیم.

و نیز به سبب رباگرفتنشان که از آن نهی شده بودند، و اینکه اموال مردم را به باطل می‌خوردند. و ما برای کافرانشان عذابی دردناک آماده ساخته‌ایم.

ولی از میان آنان راسخان در علم و مؤمنان به آنچه بر تو نازل شده و به آنچه پیش از تو نازل شده است، ایمان دارند، به ویژه نمازگزاران؛ و زکات‌دهنده‌گان و مؤمنان به خداوند و روز بازپسین؛ به اینان به زودی پاداشی عظیم خواهیم داد.

ما به تو وحی فرستادیم، همچنانکه به نوح و پیامبران بعد از او؛ و نیز به ابراهیم و اسماعیل و اسحاق و یعقوب و اسباط و عیسی و ایوب و یونس و هارون و سلیمان نیز وحی فرستادیم؛ و به داود زبور بخشیدیم.

و پیامبرانی که بیشتر داستان آنان را بر تو خوانده‌ایم و پیامبرانی که داستان آنان را بر تو نخوانده‌ایم؛ و خداوند با موسی [بی میانجی] سخن گفت.

پیامبرانی مژده‌آور و هشداردهنده [فرستادیم]، تا بعد از [فرستادن] پیامبران، مردم را بر خداوند حجتی نباشد، و خداوند پیروزمند فرزانه است.

آری خداوند به [صحت] آنچه بر تو نازل کرده است، شهادت می‌دهد، آن را به علم خویش نازل کرده است؛ و فرشتگان نیز شهادت می‌دهند و خداوند گواهی را کافی است.

کسانی که کفر ورزیده‌اند و از راه خدا بازداشته‌اند، به راستی به گمراهی دور و درازی افتاده‌اند.

کسانی که کفر و ظلم ورزیده‌اند، خداوند بر آن نیست که آنان را پیامرزد و یا راهی بنماید.

مگر راه جهنم، که -جاودانه- در آن می‌مانند؛ و این امر بر خداوند آسان است.

ای مردم این پیامبر حق و حقیقت را از جانب پروردگارتان برای شما آورده است، پس ایمان بیاورید که به خیر [و صلاح] شماست، و اگر [انکار کنید و] کفر ورزید [بدانید که] آنچه در آسمانها و زمین است از آن خداوند است، و خداوند دانای فرزانه است.

ای اهل کتاب در دینتان از حد [و حق] نگذرید و جز حق بر خداوند نگوئید، جز این نیست که مسیح عیسی بن مریم پیامبر خدا و کلمه اوست که آن را به مریم فرا داد؛ و روح اوست. پس به خداوند و پیامبرانش ایمان بیاورید؛ و نگویید که [خدا] سه گانه است، از این باز آید که به خیر [و صلاح] شماست؛ جز این نیست که خداوند خدای یگانه است؛ که منزه و میرا از داشتن فرزند است؛ او راست آنچه در آسمانها و آنچه در زمین است؛ و خداوند کارسازی را کافی است.

مسیح و فرشتگان مقرب هرگز ابا ندارند از اینکه بنده خدا باشند؛ و آنان که از پرستش او ابا دارند و کبر می‌ورزند، به زودی همگی آنان را [برای حسابرسی] نزد خویش گرد می‌آورد.

اما کسانی را که ایمان آورده و کارهای شایسته کرده‌اند، پادشاهایشان را به تمامی به آنان می‌دهد و از فضل خویش نیز به ایشان افزونتر می‌بخشد؛ و اما کسانی که استنکاف و استکبار ورزیده‌اند، به عذابی دردناک دچارشان می‌سازد و در برابر خداوند برای خود یار و یآوری نمی‌یابند.

ای مردم به راستی برهانی از سوی پروردگارتان برای شما نازل شده است و برای شما نوری آشکار فرو فرستاده‌ایم.

آنگاه کسانی که به خداوند ایمان آورده‌اند و به او پناه برده‌اند، ایشان را به زودی به جوار رحمت و فضل خویش درمی‌آورد و آنان را به راهی راست به سوی خویش رهنمون می‌گردد.

از تو نظرخواهی می‌کنند بگو خداوند در باره کلاله به شما چنین فتوا می‌دهد که اگر مردی درگذرد و فرزندی نداشته

باشد و خواهری داشته باشد، نصف ترکه از آن او [خواهر] است؛ و [اگر زنی درگذرد و برادری داشته باشد] در صورتی که فرزند نداشته باشد، آن مرد [همه ترکه را] از او ارث می‌برد، و اگر خواهران دو تن [یا بیشتر] باشند، دو سوم ترکه از آنان است؛ و اگر گروهی برادر و خواهر باشند، در این صورت برای هر مرد بهره‌ای برابر با بهره‌ی دو زن است، خداوند [احکامش را] برایتان روشن می‌سازد تا مبادا گمراه شوید، و خدا به هر چیزی داناست.

به نام خداوند بخشنده مهربان

ای مؤمنان به پیمانها [ی خود] وفا کنید؛ [گوشت] چارپایان بر شما حلال است مگر آنچه حکمش بر شما خوانده شود، [و به شرط آنکه] در حال احرام، حلال‌دارنده صید نباشید؛ خداوند هر حکمی که بخواهد مقرر می‌دارد.

ای مؤمنان حرمت شعائر الهی و ماه‌های حرام و قربانیهای نشاندار و قربانیهای قلاده‌دار و زائران بیت الحرام را که از پروردگارشان جویای گشایش معاش و خشنودی [او] هستید، نگه دارید؛ و چون از حال احرام بیرون آمدید [می‌توانید] به شکار بپردازید، و دشمنی با مردمی که شما را از مسجد الحرام باز می‌دارند، بر آنتان ندارد که تجاوزکاری کنید؛ و در نیکی و پارسایی همدستی کنید نه در گناه و ستمکاری؛ و از خدا پروا کنید که خداوند سخت کیفر است.

مردار و خون و گوشت خوک و آنچه نامی جز نام خدا به هنگام ذبحش برده باشند، و [حیوان حلال گوشت] خفه‌شده، و به ضرب [چوب و سنگ] مرده، و از بلندی افتاده، و شاخ خورده و آنچه درندگان از آن خورده باشند، مگر آنچه [به موقع به ذبح شرعی] حلال کنید و همچنین آنچه برای بتان ذبح شده است و نیز تعیین قسمت به کمک ازلام همه بر شما حرام شده است [و پرداختن به هر يك از] اینها نافرمانی است؛ امروز کافران از دین شما [و بازگشت شما از آن] نومید شده‌اند، لذا از آنان نترسید و از من بترسید؛ امروز دین شما را برایتان به کمال رساندم و نعمتم را بر شما تمام کردم و دین اسلام را

بر شما پسندیدم؛ اما هر کس در مخمصه‌ای ناچار شود و مایل به گناه نباشد [و از آنچه نهی شده بخورد] بداند که خداوند آمرزگار مهربان است.

از تو می‌پرسند چه چیز برای آنان حلال است، بگو همه پاکیزه‌ها و آنچه به کمک حیوانات شکارگر [به دست می‌آورد] که با آنچه خداوند به شما آموخته است، آنها را دست‌آموز می‌کنید؛ پس از آنچه برای شما گرفته و نگه داشته‌اند بخورید و [به هنگام ذبح یا فرستادن حیوانات شکارگر] نام خدا را بر آن ببرید؛ و از خداوند پروا کنید که خداوند زودشمار است.

امروز پاکیزه‌ها و طعام [و ذبایح] اهل کتاب بر شما و طعام [و ذبایح] شما بر آنان حلال است، و نیز ازدواج با زنان عقیف مؤمن و زنان عقیف از کسانی که پیش از شما به آنها کتاب آسمانی داده شده است، به شرط آنکه مهر آنان را به آنان بپردازید و زن‌نگه‌دار و غیر پلیدکار باشید و دوست‌گیران نهانی نباشید؛ و هر کس به [ارکان] ایمان کفر ورزد، عملش تباه است و همو در آخرت از زیانکاران است.

ای مؤمنان چون برای نماز برخاستید چهره و دستهایتان را تا آرنجها بشویید و سپس سر و پاهایتان را تا قوزکها مسح کنید؛ و اگر جنب بودید غسل کنید و اگر بیمار یا مسافر بودید یا یکی از شما از موضع قضای حاجت باز گشت، یا با زنان تماس [جنسی] گرفتید، آنگاه آب نیافتید، بر خاکی پاک تیمم کنید و چهره و دستهایتان را به آن مسح کنید، که خداوند نمی‌خواهد برای شما دشواری قرار دهد، بلکه می‌خواهد شما را پاکیزه بدارد و نعمتش را بر شما تمام کند، باشد که سپاس بگزارید.

و نعمت الهی و پیمانی را که با شما بسته است به یاد آورید که گفتید شنیدیم و اطاعت کردیم؛ و از خداوند پروا کنید که خداوند به راز دلها آگاه است.

ای مؤمنان در راه [رضای] خدا به داد برخیزید و به عدل شهادت دهید و دشمنی تان با بعضی از مردم شما را بر آن ندارد که بیداد کنید؛ دادگری کنید که آن به تقوا نزدیکتر است و از خداوند پروا کنید که خداوند به آنچه می کنید آگاه است.

خداوند به کسانی که ایمان آورده و کارهای شایسته کرده‌اند وعده داده است که از آمرزش و پاداشی عظیم برخورداراند. و کسانی که کفر ورزیده‌اند و آیات ما را دروغ انگاشته‌اند، آنانند که دوزخی‌اند

ای مؤمنان نعمت الهی را بر خود به یاد آورید که چون قومی کوشید که بر شما دست دراز کند، دستشان را از شما باز داشت؛ و از خداوند پروا کنید و مؤمنان باید که بر خدا توکل کنند.

و خداوند از بنی اسرائیل پیمان گرفت و از میان آنان دوازده سالار برگماشتیم؛ و خداوند گفت من با شما هستم؛ اگر نماز بر پا داشتید و زکات پرداختید و به پیامبران من ایمان آوردید و آنان را گرامی داشتید و در راه خدا قرض الحسنه دادید، سیئات شما را می‌زدایم، و شما را به بوستانهایی که جویباران از فرودست آن جاری است، درمی‌آورم؛ اما اگر پس از این، کسی از شما کفر ورزد، به راستی که از راه راست گمراه شده است.

آنگاه به سبب پیمان‌شکنی‌شان لعنتشان کردیم، و دل‌هایشان را سخت گردانیدیم [به طوری] که کلمات [کتاب] را از مواضع خود تحریف می‌کردند و بخشی از آنچه به آن ایشان را پند داده بودند، فراموش کردند؛ و پیوسته به خیانت آنان پی می‌بری، مگر عده اندکی از آنان؛ پس آنان را [ببخش و] بگذار و بگذر که خداوند نیکوکاران را دوست دارد.

و از کسانی که گفتند ما مسیحی هستیم پیمان گرفتیم، آنگاه بخشی از آنچه به آن ایشان را پند داده بودند، فراموش کردند، پس بین ایشان، تا روز قیامت دشمنی و کینه انداختیم؛ و خداوند به زودی آنان را [از نتیجه] آنچه می‌کردند، آگاه می‌سازد.

ای اهل کتاب پیامبر ما به سوی شما آمده است، که بسیاری از آنچه از کتاب آسمانی پنهان می‌داشتید، برای شما روشن سازد و از بسیاری [خطاهای شما] در می‌گذرد، آری نور و کتابی روشنگر از جانب خداوند به سوی شما آمده است.

که خداوند در پرتو آن، کسانی را که از رضای او پیروی می‌کنند به راه‌های امن و عافیت رهنمون می‌گردد، و آنان را به توفیق خویش از تاریکیها به سوی روشنایی باز می‌برد و به راه راست هدایتشان می‌کند.

به راستی کسانی که می‌گویند خداوند همان مسیح بن مریم است، کافر شده‌اند؛ بگو اگر خداوند بخواهد مسیح بن مریم و مادرش و اهل زمین، همه را نابود کند، چه کسی می‌تواند او را بازدارد؟ و فرمانروایی آسمانها و زمین و آنچه در میان آنهاست از آن خداوند است؛ که هر چه بخواهد می‌آفریند؛ و خدا بر هر کاری تواناست.

و یهودیان و مسیحیان گفتند ما پسران خدا و دوستان او هستیم؛ بگو پس چرا شما را به خاطر گناهانتان عذاب می‌کند؛ آری شما هم انسانهایی هستید از همان دست که آفریده است؛ هر کس را که بخواهد می‌آمزد و هر کس را که بخواهد عذاب می‌کند؛ و فرمانروایی آسمانها و زمین و آنچه در میان آنهاست از آن خداوند است؛ و سیر بازگشت به سوی اوست. ای اهل کتاب پیامبر ما به سوی شما آمده است و پس از عصر [انقطاع وحی و] فترت پیامبران [احکام او را] برای شما روشن می‌سازد؛ تا مگویید که نه [پیامبر] مژده‌آور و هشداردهنده‌ای به سوی ما آمد؛ آری [پیامبر] مژده‌آور و هشداردهنده‌ای به سوی شما آمد؛ و خداوند بر هر کاری تواناست.

و چنین بود که موسی به قومش گفت ای قوم من، نعمت خدا را بر خود به یاد آورید که در میان شما پیامبرانی برانگیخت و [بعضی از] شما را فرمانروا ساخت، و به شما چیزهایی بخشید که به هیچ کس از جهانیان نداده است.

ای قوم من وارد سر زمین مقدسی شوید که خداوند برایتان مقرر داشته است؛ و پشت مکیند که زیانکار خواهید شد.

گفتند ای موسی در آنجا قوم زورمند و ستمگری هستند، و مادام که آنان بیرون نرفته‌اند، ما وارد آنجا نخواهیم شد، و چون

از آن بیرون شدند، ما به درون خواهیم رفت.

[و] دو مرد از پروا پیشگان که خداوند بر آنها لطف و انعام کرده بود، گفتند [بی باکانه] بر آنان از دروازه وارد شوید و چون وارد آنجا شدید پیروز خواهید شد و اگر مؤمن هستید بر خداوند توکل کنید.

گفتند ای موسی مادام که آنان در آنجا هستند ما هرگز وارد نخواهیم شد؛ تو با پروردگارت بروید و بجنگید ما در اینجا بر کنار می مانیم.

[موسی] گفت پروردگارا من جز بر خود و برادرم دست ندارم؛ پس بین ما و قوم نافرمان جدایی بیفکن.

فرمود در این صورت [ورود به] آن سرزمین چهل سال بر آنان حرام است که در بیابانها سر گشته باشند؛ پس بر نافرمانان دریغ مخور.

و بر آنان داستان دو پسر آدم را به راستی و درستی بخوان، که چون قربانی ای عرضه داشتند، از یکی از آنها پذیرفته شد و از دیگری پذیرفته نشد، [قابیل به هابیل] گفت تو را خواهم کشت؛ گفت خداوند تنها از پرهیزگاران می پذیرد. اگر دستت را به سوی من دراز کنی که مرا بکشی [بدان که] من دست درازکننده به سوی تو نخواهم بود که بکشت؛ چرا که من از خداوند، پروردگار جهانیان می ترسم.

من می خواهم که بار گناه من و گناه خودت را بر دوش کشی و از دوزخیان شوی؛ و این جزای ستمگران است.

و نفس اماره او را وادار به کشتن برادرش کرد، و او را کشت، و از زیانکاران گردید.

آنگاه خداوند کلاغی برانگیخت که زمین را [با چنگ و منقار] می کاوید، تا بدین وسیله به او بنمایاند که چگونه جسد برادرش را [در خاک] پنهان کند؛ [قابیل که چنین دید] گفت وای بر من آیا عاجزم که مثل این کلاغ باشم تا جسد برادرم

را پنهان کنم و بدینسان از پشیمانان شد.

به این جهت بر بنی اسرائیل مقرر داشتیم که هر کس کسی را جز به قصاص قتل، یا به جزای فساد در روی زمین، بکشد مانند این است که همه مردم را کشته باشد، و هر کس کسی را زنده بدارد مانند این است که همه مردم را زنده داشته باشد؛ و پیامبران ما معجزاتی برای آنان آورده‌اند، آنگاه بسیاری از آنان پس از آن در سرزمین خویش زیاده‌روی پیشه کردند.

همانا جزای کسانی که با [دوستداران] خداوند و پیامبر او به محاربه برمی‌خیزند و در زمین به فتنه و فساد می‌کوشند، این است که کشته شوند یا بر دار شوند یا دستها و پاهایشان در خلاف جهت یکدیگر بریده شود، یا از سرزمین خویش تبعید شوند؛ این خواری و زاری دنیوی‌شان است و در آخرت هم عذابی بزرگ [در پیش] خواهند داشت.

مگر کسانی که پیش از آنکه بر آنان دست یابید؛ توبه کنند؛ که بدانید [در این صورت] خداوند آمرزگار مهربان است.

ای مؤمنان از خداوند پروا کنید و به او [توسل و] تقرب جوید و در راه او جهاد کنید، باشد که رستگار شوید.

اگر کافران همه آنچه در زمین است و همانند آن از ایشان باشد تا آن را [فدیه] بدهند و بلاگردان عذاب روز قیامت سازند، از آنان پذیرفته نخواهد شد و عذابی دردناک [در پیش] دارند.

[اینان] می‌خواهند از جهنم بیرون روند ولی بیرون‌آمدنی از آن نیستند؛ و عذابی پاینده دارند.

[و]دستان مرد و زن دزد را به کیفر کاری که کرده‌اند ببرید که عقوبتی الهی است و خداوند پیروزمند فرزانه است.

و هر کس که بعد از ستمش، توبه و درستکاری پیشه کند، خداوند از [گناه] او در می‌گذرد، چرا که خداوند آمرزگار مهربان است.

آیا نمی‌دانی که فرمانروایی آسمانها و زمین از آن خداوند است؟ هر کس را بخواهد عذاب می‌کند و هر کس را که بخواهد می‌آمرزد؛ و خداوند بر هر کاری تواناست.

ای پیامبر کسانی که در کفر می کوشند، تو را اندوهگین نکنند. [اینان] از کسانی [هستند] که به زبان می گویند ایمان آورده ایم، ولی دلشان ایمان نیاورده است همچنین از یهودیان، که عده ای پذیرا و شنوای دروغ و جاسوسان قومی دیگرند که به نزد تو [از در اسلام و تسلیم] نیامده اند. اینان کلمات [کتاب آسمانی] را از مواضعش تحریف می کنند و [به همدیگر] می گویند اگر چنین [حکمی از سوی پیامبر] به شما داده شد، آن را بپذیرید و اگر داده نشد، [از او] کناره کنید؛ و کسی که خداوند سر گشتگی اش را خواسته باشد، هرگز برای او در برابر خداوند کاری نمی توانی کرد؛ اینان کسانی هستند که خداوند نخواسته است دلهایشان را پاکیزه بدارد؛ در دنیا خواری و در آخرت عذابی دردناک [در پیش] دارند.

پذیرا و شنوای دروغ و رشوه خوار هستند پس اگر به نزد تو آمدند، در میان آنان داوری کن، یا از آنان روی بگردان، و اگر از آنان رویگردان شدی بدان که هرگز زبانی به تو نخواهند رسانید؛ و چون [عزم] داوری کردی، در میان آنان به داد داوری کن که خداوند دادگران را دوست دارد.

و چگونه تو را به داوری می گیرند حال آنکه توارت در نزد آنان است که حکم الهی در آن هست، آنگاه با وجود این رویگردان می شوند و اینان مؤمن نیستند.

ما تورات را نازل کرده ایم در آن رهنمود و نوری هست که پیامبران اهل تسلیم و عالمان ربانی و احبار بر وفق آنچه از کتاب الهی به آنان سفارش کرده اند و بر آن گواهند، برای یهودیان داوری می کنند؛ پس از مردم نترسید و از من پروا کنید و آیات مرا به بهای ناچیز نفروشید؛ و کسانی که بر وفق آنچه خداوند نازل کرده است، حکم نکنند، کافرند.

و در آن بر آنان مقرر داشتیم که جان در برابر جان، و چشم در برابر چشم و بینی در برابر بینی و گوش در برابر گوش و دندان در برابر دندان و نیز همه ضرب و جرحها قصاص دارد؛ اما هر کس که [از قصاص] درگذرد، این [عفو] در حکم

کفاره [گناهان] اوست، و کسانی که بر وفق آنچه خداوند نازل کرده است، حکم نکنند، ستمگرند.

و به دنبال ایشان عیسی بن مریم را فرستادیم که گواهی‌دهنده بر [حقانیت] تورات بود که پیشایش او بود، و به او انجیل دادیم که در آن رهنمود و نوری هست و همخوان با تورات است که پیشاپیش آن [نازل شده] است؛ و راهنما و پندآموز پارسایان است.

و باید که اهل انجیل بر وفق آنچه در آن نازل کرده است حکم کنند، و کسانی که بر وفق آنچه خداوند نازل کرده است، حکم نکنند آنانند که نافرمانند.

و کتاب آسمانی [قرآن] را به راستی و درستی بر تو نازل کردیم که همخوان با کتابهای آسمانی پیشین و حاکم بر آنهاست؛ پس در میان آنان بر وفق آنچه خداوند نازل کرده است، داوری کن و به جای حق و حقیقتی که بر تو نازل شده از هوی و هوس آنان پیروی مکن. برای هر يك از شما راه و روشی معین داشته‌ایم و اگر خداوند می‌خواهد شما را امت یگانه‌ای قرار می‌داد. ولی [چنین کرد] تا شما را در آنچه به شما بخشیده است بیازماید. پس به انجام خیرات بشتابید، باز گشت همگی شما به سوی خداست؛ آنگاه شما را از [حقیقت] آنچه در آن اختلاف می‌ورزیدید آگاه خواهد ساخت.

و در میان آنان بر وفق آنچه خداوند نازل کرده است، داوری کن و از هوی و هوس آنان پیروی مکن و از آنان برحذر باش، مبادا که تو را از بعضی از آنچه خداوند بر تو نازل کرده است غافل کنند؛ و اگر رویگردان شدند بدان که خداوند می‌خواهد که آنان را به کیفر بعضی از گناهانشان دچار کند و بسیاری از مردم نافرمانند.

آیا حکم عهد جاهلیت را می‌پسندند؟ و برای اهل یقین داوری چه کسی بهتر از خداوند است؟.

ای مؤمنان یهودیان و مسیحیان را که [در مقابله با شما] دوست و هوادار یکدیگرند، به دوستی نگیرید؛ و هر کس از شما

آنان را دوست گیرد، جزو آنان است؛ خداوند ستمکاران را هدایت نمی‌کند.

آنگاه بیمار دلان را می‌بینی که در کار آنان می‌کوشند [و] می‌گویند می‌ترسیم بلایی بر سرمان بیاید؛ چه بسا خداوند

گشایش و رهایی از سوی خویش پیش آورد تا سرانجام از آنچه در دل خویش نهفتند، پشیمان گردند.

و مؤمنان گویند آیا اینان بودند که سخت‌ترین سوگندهایشان را به نام خدا می‌خوردند که همراه [و همدست] شما

هستند؟ اعمالشان تباه شده و زیانکار گردیده‌اند.

ای مؤمنان هر کس از شما از دینش [اسلام] برگردد، [بداند که] خداوند به زودی قومی به عرصه می‌آورد که دوستشان

می‌دارد و آنان نیز او را دوست می‌دارند؛ [اینان] با مؤمنان مهربان و فروتن و با کافران سختگیرند؛ در راه خدا [به جهاد]

می‌کوشند و از ملامت هیچ ملامتگری نمی‌هراسند؛ این فضل الهی است که به هر کس که بخواهد ارزانی‌اش می‌دارد و

خداوند گشایشگر داناست.

همانا سرور شما خداوند است و پیامبر او و مؤمنانی که نماز را برپا می‌دارند و در حال رکوع زکات می‌دهند.

و کسانی که خداوند و پیامبر او و مؤمنان را دوست بدارند [بدانند که] خدا-خواهان پیروزند.

ای مؤمنان کسانی را که دین شما را به ریشخند و بازیچه می‌گیرند، چه از کسانی که پیش از شما بدیشان کتاب داده شده،

و چه کافران، دوست نگیرید؛ و اگر [به راستی] مؤمنید از خداوند پروا کنید.

و چون بانگ نماز دردهید، آن را به ریشخند و بازیچه می‌گیرند، این از آن است که قومی نابخردند.

بگو ای اهل کتاب آیا جز به خاطر اینکه به خدا و آنچه بر ما و پیش از ما نازل شده است، ایمان داریم با ما سرستیز

دارید؟ و آیا جز به خاطر آن است که اغلب شما نافرمانید؟

بگو آیا از کسانی که در نزد خداوند از این هم بدسرانجام ترند آگاهتان کنم؟ [اینان] کسانی هستند که خداوند لعنتشان کرده و بر آنان خشم گرفته و طاغوت را پرستیده‌اند و [خداوند] آنان را [همچون] بوزینه و خوک گردانده است، اینان بدمنصب تر و از راه راست [از همه] گمگشته ترند.

و چون به نزد شما آیند گویند ایمان آورده‌ایم و حال آنکه هم با کفر پیش شما آمده و هم با کفر از نزد شما بیرون رفته‌اند؛ و خداوند به آنچه پنهان می‌داشتند آگاه تر است.

و بسیاری از آنان را می‌بینی که در گناهکاری و ستمگری و رشوه‌خواری می‌کوشند، بس بد است کار و کردارشان.

چرا علمای ربانی و احبار آنان را از سخنان ناشایسته‌شان و رشوه‌خواری‌شان نهی نمی‌کنند؟ بس بد است کار و کردارشان.

و یهودیان مدعی شدند که دست خداوند [از آفرینش یا بخشش] بسته است، دستان خودشان بسته باد؛ و به خاطر این

سخن که گفتند لعنت بر آنان باد؛ آری دستان او گشاده است، هر گونه که خواهد ببخشد؛ و آنچه از سوی پروردگارت بر

تو نازل شده است [قرآن]، بر طغیان و کفر بسیاری از آنان می‌افزاید؛ و تا روز قیامت دشمنی و کینه در میانشان انداخته‌ایم؛

هر بار که آتش جنگ افروختند خداوند آن را خاموش گرداند؛ و در این سرزمین به فتنه و فساد می‌کوشند و خداوند

مفسدان را دوست ندارد.

و اگر اهل کتاب ایمان آورده و تقوا ورزند، سیئاتشان را می‌زداییم و ایشان را به بوستانهای [بهشتی] پر نعمت درمی‌آوریم.

و اگر آنان به تورات و انجیل و آنچه از سوی پروردگارش بر آنها نازل شده است، عمل می‌کردند از برکات آسمانی و

زمینی برخوردار می‌شدند؛ برخی از آنان امت میانه‌روی هستند، و بسیاری از آنان بدکردارند.

ای پیامبر آنچه از سوی پروردگارت بر تو نازل شده است [به مردم] برسان؛ و اگر چنین نکنی، رسالت او را نگزارده‌ای؛ و

خداوند تو را از [آسیب] مردمان حفظ می‌کند؛ خداوند خدانشناسان را هدایت نمی‌کند.

بگو ای اهل کتاب مادام که به تورات و انجیل و آنچه از سوی پروردگارتان بر شما نازل شده است، عمل نکرده‌اید، حقی به دست ندارید؛ و آنچه از سوی پروردگارت بر تو نازل شده است [قرآن] بر طغیان و کفر بسیاری از آنان می‌افزاید، پس بر خدانشناسان دریغ مخور.

[از] مؤمنان و یهودیان و صابئین و مسیحیان، هر کس که به خداوند و روز بازپسین ایمان آورده و نیکوکاری کرده باشد، نه بیمی بر آنهاست و نه اندوهگین می‌شوند.

به راستی از بنی اسرائیل پیمان گرفتیم و به سوی آنان پیامبرانی فرستادیم، [اما] هر گاه که پیامبری احکامی بر خلاف دلخواهشان برایشان آورد، گروهی را دروغگو انگاشتند و گروهی را کشتند.

و گمان بردند که آزمونی در کار نخواهد بود، لذا هوش و گوششان را از دست دادند، سپس خداوند از آنان درگذشت؛ دیگر بار بسیاری از آنان هوش و گوششان را از دست دادند، و خداوند به آنچه می‌کنند بیناست.

به راستی کسانی که گفتند خداوند همان مسیح بن مریم است، کافر شدند؛ حال آنکه مسیح می‌گفت ای بنی اسرائیل خداوند را که پروردگار من و پروردگار شماست بپرستید؛ که هر کس به خداوند شرك آورد، خداوند بهشت را بر او حرام می‌گرداند و سرا و سرانجام او دوزخ است و ستمکاران [مشرك] یاورانی ندارند.

به راستی کسانی که گفتند خداوند یکی از [اقانیم] سه‌گانه است کافر شدند؛ و خدایی جز خداوند یگانه نیست؛ و اگر از آنچه می‌گویند باز نایستند، کافرانشان به عذابی دردناک دچار خواهند شد.

چرا به [درگاه] خداوند توبه نمی‌کنند و از او آمرزش نمی‌خواهند؛ و خداوند آمرزگار مهربان است.

مسیح بن مریم جز پیامبری نیست که پیش از او هم پیامبرانی آمده بوده‌اند، و مادرش زن بسیار درستکاری بود و هر دو

[مانند انسانهای دیگر] غذا می خوردند؛ بنگر که آیات [خود] را چگونه برای آنان روشن می سازیم و باز بنگر چگونه رویگردان می شوند.

بگو آیا به جای خداوند چیزی را می پرستید که نه زبانی برای شما دارد و نه سودی؛ و خداوند خود شنوای داناست.

بگو ای اهل کتاب به ناحق در دینتان از حد و حق نگذرید؛ و از هوی و هوسهای کسانی که در گذشته هم خود گمراه شدند و هم بسیاری را گمراه کردند، و از راه راست به دور افتادند، پیروی نکنید.

کسانی از بنی اسرائیل که کفر ورزیده بودند بر زبان داود و عیسی بن مریم لعنت شدند؛ چرا که سرکشی کردند و از حد درگذشتند.

[آنان] یکدیگر را از کار ناپسندی که می کردند، باز نمی داشتند؛ بس بد است کار و کردارشان.

بسیاری از آنان را می بینی که کافران را دوست می دارند؛ بس بد است آنچه برای خود پیش اندیشی کردند، که سرانجام خداوند بر آنان خشم گرفته و جاودانه در عذاب خواهند بود.

و اگر به خداوند و پیامبر [اسلام] و آنچه بر او نازل شده ایمان داشتند، آنان را دوست نمی گرفتند، ولی بسیاری از آنان نافرمانند.

یهودیان و مشرکان را دشمن ترین مردم نسبت به مؤمنان [مسلمانان] می یابی؛ همچنین مهربان ترین مردم را نسبت به

مؤمنان [مسلمانان] کسانی می یابی که می گویند ما مسیحی هستیم؛ این از آن است که در میان ایشان کشیشان و راهبانی

[حق پرست] هستند و نیز از آن روی است که کبر نمی ورزند.

و [اینان] چون آنچه به پیامبر [اسلام] نازل شده است، بشنوند، می بینی که چشمانشان از اشک لبریز می شود از آنکه حق را

می‌شناسند، [و] می‌گویند پروردگارا [ما] ایمان آورده‌ایم، پس ما را در زمرة گواهان بنویس.

و چرا به خداوند و حق و حقیقتی که برای همه ما نازل شده است، ایمان نیاوریم و حال آنکه امید داریم که پروردگارمان ما را در زمرة شایستگان درآورد.

و خداوند نیز به [پاداش] این سخن که گفتند بوستانهایی که جویباران از فرودست آن جاری است، نصیبشان می‌سازد که جاودانه در آن خواهند بود و این پاداش نیکوکاران است.

و کسانی که کفر ورزیدند و آیات ما را دروغ انگاشتند، آنانند که دوزخی‌اند.

ای مؤمنان چیزهای پاک و پسندیده‌ای را که خداوند بر شما روا داشته است، ناروا مشمارید؛ و از حد مگذرید که خداوند تجاوزکاران را دوست ندارد.

و از آنچه خداوند به شما روزی داده است، پاک و پاکیزه بخورید و از خداوند که به او ایمان دارید پروا داشته باشید.

خداوند شما را در سوگندهای بیهوده [و بی‌اختیار] بازخواست نمی‌کند، ولی در سوگندهایی که [آگاهانه] می‌خورید [و

می‌شکنید] مؤاخذه می‌کند؛ کفارة [شکستن] آن اطعام ده بینواست از میانگین آنچه به خانواده خود می‌خورانید، یا لباس

آنان، یا آزاد کردن يك برده؛ و هر کس که [اینها را] نیابد، بر اوست که سه روز روزه بگیرد؛ این کفارة سوگندهای شماست

که می‌خورید [و می‌شکنید]؛ سوگندهای خود را حفظ کنید؛ خداوند بدینگونه آیات خویش را بر شما روشن می‌سازد،

باشد که سپاس بگزارید.

ای مؤمنان شراب و قمار و انصاب و ازلام از اعمال پلید شیطان است، از آن پرهیز کنید باشد که رستگار شوید.

همانا شیطان می‌خواهد در پرداختن به شراب و قمار، بین شما دشمنی و کینه بیندازد، و شما را از یاد خداوند و از نماز باز

دارد، آیا دست بردار هستید؟

و از خداوند و پیامبر اطاعت کنید و پروا داشته باشید، و اگر رویگردان شدید بدانید که وظیفه پیامبر ما پیام‌رسانی آشکار است.

بر کسانی که ایمان آورده و کارهای شایسته کرده‌اند، چون تقوا ورزند و ایمان داشته باشند و کارهای شایسته کنند، سپس همچنان تقوا ورزند و ایمان داشته باشند، و همواره تقوا ورزیده و نیکوکاری کنند، در آنچه در گذشته [خمر] خورده‌اند، گناهی بر آنان نیست؛ و خداوند نیکوکاران را دوست دارد.

ای مؤمنان! خداوند شما را به صیدی که در دسترس و نیزه‌رس شما هست، می‌آزماید، تا خداوند معلوم بدارد که چه کسی در نهبان از او می‌ترسد؛ و هر کس که پس از این از حد درگذرد، عذابی دردناک [در پیش] دارد.

ای مؤمنان! در حالی که محرم هستید شکار را نکشید و هر کس از شما عمداً آن را بکشد، بر اوست که به کیفر این کار نظیر آنچه کشته است از چارپایان، که دو [داور] عادل از شما به همانندی آن حکم دهند، در حول و حوش کعبه قربانی کند، یا باید کفاره‌ای بدهد [که عبارت است از] طعام [شصت] بینوا یا برابر با آن [شصت روز] روزه بگیرد، تا کیفر کار [نادرست] خود را بچشد؛ و خداوند از گذشته‌ها گذشته است، ولی هر کس که باز گردد، خداوند از او انتقام می‌گیرد، و خداوند پیروزمند دادستان است.

صید دریایی و خوردن آن برای شما حلال شده است، تا هم شما و هم کاروانیان [غیر محرم] از آن برخوردار شوید، و صید بیابانی مادام که محرم هستید، بر شما حرام است؛ و از خدایی که به نزد او محشور می‌شوید پروا داشته باشید.

خداوند [زیارت] کعبه را که بیت الحرام است، و نیز ماه [های] حرام را و [رسم] قربانیهای نشاندار و قربانیهای قلاده‌دار، همه را مایه قوام [دین و دنیای] مردم قرار داده است؛ آری تا بدانید خداوند هر چه را که در آسمانها و هر چه را که در

زمین است می‌داند و خداوند به هر چیزی آگاه است.

بدانید که خداوند سخت‌گیر و [همچنین] خداوند آمرزگار مهربان است.

جز پیام‌رسانی چیزی بر عهده پیامبر نیست؛ و خداوند آنچه آشکار می‌دارید و آنچه پنهان می‌دارید، می‌داند.

بگو پلید و پاک برابر نیستند و لو اینکه فراوانی پلید تو را به شگفتی اندازد؛ ای خردمندان از خداوند پروا کنید باشد که

رستگار شوید.

ای مؤمنان از چیزهایی پرس‌وجو نکنید که چون بر شما آشکار شود، شما را اندوهگین کند، و اگر در زمانی که قرآن نازل

می‌گردد، پرس‌وجو کنید، [حکم و تکلیف شاق آن] بر شما آشکار می‌گردد؛ خداوند از آن گذشته است و خدا آمرزگار

مهربان است.

قومی که پیش از شما بودند، نظیر آن [مسأله]ها را پرسیدند، سپس به همان سبب کافر شدند.

خداوند نه در مورد بحیره و نه سائبه و نه وصیله، و نه حامی حکمی مقرر نداشته است، ولی کافران بر خداوند دروغ

می‌بندند و بیشترشان تعقل نمی‌کنند.

و چون به ایشان گفته شود به سوی [قرآن] فرورستاده الهی و پیامبر آید آنچه نیاکانمان را بر آن یافته‌ایم، برای ما کافی

است؛ حتی اگر نیاکانشان چیزی ندانسته و راهی نیافته باشند؟

ای مؤمنان شما مسؤولیت [حفظ و هدایت] خودتان را دارید، چون شما راهیافته باشید، کسی که به بیراهه رفته باشد،

زیانی به شما نمی‌رساند؛ بازگشت همگی شما به سوی خداوند است، آنگاه شما را از [حقیقت و نتیجه] آنچه انجام

داده‌اید، آگاه می‌سازد.

ای مؤمنان چون یکی از شما را مرگ فرا رسد، به هنگام وصیت باید دو تن از عادلان خودتان [مسلمانان]، یا اگر در سفر دچار مصیبت مرگ شدید، دو تن از غیر خودتان [اهل کتاب] شاهد و حاضر باشند؛ و اگر در حق آنان شك دارید، آنان را نگاه دارید تا بعد از نماز به خداوند سوگند یاد کنند که ما آن [شهادت یا سوگند خود] را به هیچ قیمتی نمی فروشیم، اگر چه [به] سود خویشاوندمان باشد؛ و شهادت الهی را پنهان نمی کنیم، که ما در آن صورت از گناهکاران خواهیم بود.

و اگر معلوم شود که آنان مرتکب گناه [خیانت] شده اند، آنگاه دو تن از کسانی که بر آنان جفا رفته است و از نزدیکان [متوفی] هستند به جای آنان قیام کنند، و به خداوند سوگند بخورند که شهادت ما از شهادت آن دو درست تر است و ما از حق تجاوز نمی کنیم که ما در آن صورت از ستمکاران خواهیم بود.

این نزدیکتر است به آنکه شهادت را چنانکه باید و شاید ادا کنند، یا [شاهدان] بترسند که مبادا سوگندی بعد از آن سوگند آنان [و بر خلاف آنان] به میان آید؛ و از خداوند پروا کنید و گوش شنوا داشته باشید و [بدانید که] خداوند نافرمانان را هدایت نمی کند.

روزی [فرا رسد] که خداوند پیامبران را گرد آورد و پرسد که [امتتان] چه پاسخی به شما دادند؟ گویند ما علمی [به حقیقت امر] نداریم؛ تویی که دانای رازهای نهانی.

آنگاه خداوند گوید ای عیسی بن مریم نعمتم را بر خود و بر مادرت به یاد آور که تو را به روح القدس یاری دادم که در گهواره [به اعجاز] و در میانسالی [به وحی] با مردم سخن گفتی؛ و یاد کن که به تو کتاب و حکمت و تورات و انجیل آموختم؛ و یاد کن که به اذن من از گل چیزی به هیأت پرنده می ساختی و در آن می دمیدی آنگاه [آن] به اذن من پرنده [ای جاندار] می شد و به اذن من نابینای مادرزاد و پیس را بهبود می بخشیدی و یاد کن که مردگان را به اذن من زنده [از گور]

بیرون می‌آوردی؛ و یاد کن که چون برای بنی اسرائیل معجزاتی آوردی [آسیب و آزار] آنان را از تو باز داشتم، آنگاه کفرپیشگان ایشان می‌گفتند این جز جادوی آشکار نیست.

و آنگاه که به حواریون الهام کردم که به من و پیامبرم ایمان آورید؛ گفتند ایمان آوردیم و گواه باش که ما فرمانبرداریم. و چنین بود که حواریون گفتند ای عیسی بن مریم آیا پروردگارت می‌تواند برای ما مایده‌ای از آسمان نازل کند؟ گفت اگر مؤمنید از خداوند پروا کنید.

گفتند می‌خواهیم از آن بخوریم و دل‌هایمان آرام گیرد و بدانیم که به ما راست گفته‌ای و خود از گواهان آن باشیم.

عیسی بن مریم گفت بار پروردگارا برای ما مایده‌ای از آسمان نازل فرما که عیدی برای چه امروزیانمان و چه آیندگانمان و معجزه‌ای از تو باشد، و به ما روزی ببخش که تو بهترین روزی دهندگانی.

خداوند گفت من فروفرستنده آن بر شما هستم، ولی پس از آن اگر کسی از شما انکار ورزد او را به چنان عذابی دچار می‌سازم که هیچیک از جهانیان را آن چنان عذاب نکرده باشم.

و آنگاه خداوند گوید ای عیسی بن مریم آیا تو به مردم گفتی که من و مادرم را همچون دو خدا به جای خداوند بپرستید؟ گفت پاکا که تویی مرا نرسد که چیزی را که حد من و حق من نیست گفته باشم؛ اگر گفته بودم بیشک می‌دانستی که آنچه در ذات من است می‌دانی و من آنچه در ذات توست نمی‌دانم؛ تویی که دانای رازهای نهانی.

به آنان چیزی جز آنچه به من فرمان داده‌ای نگفته‌ام. [گفته‌ام] که خداوند را که پروردگار من و پروردگار شماست بپرستید، و مادام که در میان آنان بودم بر آنان شاهد و ناظر بودم و چون روح مرا گرفتی تو خود [ناظر و] نگاهبان آنان بودی و تو بر همه چیز شاهدی.

اگر آنان را عذاب کنی، بندگان تو هستند؛ و اگر از آنان درگذری تویی که پیروزمند فرزانه‌ای.

خداوند فرمود امروز روزی است که راستگویان را راستی و درستی‌شان سود رساند؛ برای آنان بوستانهایی است که جویباران از فرودست آن جاری است، و همواره -جاودانه- در آنند. هم خداوند از آنان خوشنود است و هم آنان از خداوند خوشنودند، و این رستگاری بزرگ است.

فرمانروایی آسمانها و زمین و آنچه در میان آنهاست، از آن خداوند است؛ و او بر هر کاری تواناست.

به نام خداوند بخشنده مهربان

سپاس خداوندی را که آسمانها و زمین را آفرید و تاریکیها و روشنایی را پدید آورد، آنگاه کافران برای پروردگارشان شریک قائل می‌شوند.

او کسی است که شما را از گل آفرید، سپس [شما را در دنیا] عمری مقرر داشت، و [برای آخرت] سررسیدی در علم اوست، آنگاه [بعضی از] شما تردید می‌ورزید.

و او در آسمانها و زمین خداست، نهان و آشکارای شما و کار و کردار تان را می‌داند.

هیچ آیتی از آیات پروردگارشان برای آنان [مشرکان] نیامده است مگر آنکه از آن رویگردان بوده‌اند.

و حق را چون بر ایشان نازل شد، دروغ انگاشتند، اما به زودی [حقیقت] اخبار آنچه بدان استهزا کردند، بر ایشان آشکار خواهد شد.

آیا نیندیشیده‌اند که پیش از آنان چه بسیار اقوامی را که به آنان در روی زمین امکان و اقتداری داده بودیم که به شما نداده بودیم، نابود کردیم و برای آنان بارانی پیوسته و پیگیر از آسمان نازل کردیم و جویباران را از فرودست آنان جاری ساختیم، آنگاه آنان را به کیفر گناهانشان نابود کردیم و بعد از آنان قومی دیگر پدید آوردیم.

و اگر کتابی نوشته بر کاغذ بر تو نازل می کردیم و [آنان] با دستان خویش آن را لمس می کردند، باز هم کافران می گفتند این جز جادوی آشکاری نیست.

و گفتند چرا فرشته‌ای بر او نازل نمی شود؟ و اگر فرشته‌ای نازل می کردیم، کار به پایان رسیده بود، و دیگر مجال و مهلتی نمی یافتند.

و اگر او [پیامبر] را فرشته‌ای می گرداندیم، آن [فرشته] را به صورت مردی درمی آوردیم، و امر را همچنان بر آنان مشتبه می ساختیم.

و به براستی پیامبرانی که پیش از تو بودند ریشخند شدند و کیفر استهزایشان بر سر ریشخندکنندگانشان فرود آمد. بگو در زمین سیر و سفر کنید، سپس بنگرید که سرانجام منکران چگونه بوده است.

بگو آنچه در آسمانها و زمین است از آن کیست؟ [و در پاسخ] بگو از آن خداوند است؛ که بر خود رحمت را مقرر داشته است؛ [و] در روز قیامت، که در [فرا رسیدن] آن شکی نیست، شما را گرد می آورد؛ کسانی که بر خود زیان زده‌اند، ایمان نمی آورند.

و آنچه در شب و روز آرام [و تکاپو] دارد از آن اوست؛ و او شنوای داناست.

بگو آیا غیر از خداوند را سرور خود گیرم که آفرینشگر آسمانها و زمین است؟ حال آنکه به همگان روزی می خوراند و خود روزی نمی خورد. بگو به من فرمان داده شده است که نخستین کسی باشم که سر [به طاعت و توحید] می نهد و [به من گفته شده است که] هرگز از مشرکان مباش.

بگو اگر از پروردگارم نافرمانی کنم از عذاب روز سهمگین می ترسم.

هر کس که در چنین روزی [بلا] از او بگردد، به راستی [خداوند] بر او رحمت آورده است، و این رستگاری آشکار است. و اگر خداوند بخواهد بلایی به تو برساند، بازدارنده‌ای جز خود او برای آن وجود ندارد، و اگر بخواهد خیری به تو برساند [بدان که] او بر هر کاری تواناست.

و او بر بندگان خود چیره است و او فرزانه آگاه است.

بگو [و پرس] شهادت چه کسی برتر است، بگو خدا که بین ما و شما گواه است، و این قرآن بر من وحی شده است که بدان شما را و هر کس را که [این پیام] به او برسد، هشدار دهم؛ آیا شما شهادت می‌دهید که خدایان دیگری در جنب خداوند وجود دارد؟ بگو من چنین شهادتی نمی‌دهم؛ بگو همانا او خدای یگانه است، و من از شریکی که می‌آورید، بری و برکنارم.

اهل کتاب او [پیامبر] را به همان گونه می‌شناسند که فرزندان‌شان را می‌شناسند، کسانی که بر خود زیان زده‌اند ایمان نمی‌آورند.

و کیست ستمکارتر از کسی که بر خداوند دروغ بندد یا آیات او را دروغ انگارد؛ آری ستمکاران [مشرکان] رستگار نمی‌شوند.

و روزی که همه آنان را [در محشر] گرد آوریم، آنگاه به مشرکان گوئیم که شرکایتان که ادعا می‌کردید کجا هستند؟

آنگاه عاقبت شرك آنان جز این نیست که می‌گویند سوگند به خدا، پروردگاران که ما مشرك نبودیم.

بنگر چگونه بر خود دروغ بسته‌اند و برساخته‌هایشان بر باد رفته است.

و از ایشان کسانی هستند که [به ظاهر] به تو گوش می‌دهند؛ و ما بر دل‌هایشان پرده‌هایی کشیده‌ایم که آن را درنیابند و در

گوشهای آنان سنگینی ای [نهاده‌ایم]، و اگر هر معجزه‌ای ببینند به آن ایمان نمی‌آورند، و چون به نزد تو آیند با تو مجادله می‌کنند و کافران می‌گویند این جز افسانه‌های پیشینیان نیست.

و ایشان [دشمنان را] از او [پیامبر] دور می‌دارند ولی خود نیز از او دور می‌مانند؛ جز خود را به نابودی نمی‌اندازند ولی نمی‌دانند.

و اگر آنان را بینی که بر آتش دوزخ بداشته‌اند [شگرفیها خواهی دید] و گویند کاش ما را باز می‌گرداندند تا دیگر آیات پروردگاران را انکار نمی‌کردیم و از مؤمنان می‌شدیم.

آری آنچه در گذشته پنهان می‌داشتند بر آنان آشکار شد و اگر بازگردانده می‌شدند، بیشک به همانچه از آن نهی شده بودند، برمی‌گشتند و آنان دروغگو هستند.

و گفتند حیاتی جز همین زندگی دنیویمان در کار نیست و ما [هرگز] برانگیختنی نیستیم.

و اگر بنگری آنگاه که ایشان را در پیشگاه پروردگارشان نگاه داشته‌اند [به آنان] گوید آیا این حق نیست؟ گویند چرا سوگند به پروردگاران. گوید پس به خاطر کفری که می‌ورزیدید عذاب را بچشید.

کسانی که لقای الهی را دروغ انگاشتند، زیانکار شدند، و آنگاه که قیامت بناگهان فرا رسد، گویند دریغ بر ما که چه بسیار در دنیا غفلت و قصور کردیم، و اینان بار گناهانشان را به دوش کشند، آری بد است آنچه بر دوش می‌کشند.

و زندگانی دنیا جز بازیچه و سرگرمی نیست، و سرای آخرت برای پرهیزگاران بهتر است، آیا نمی‌اندیشید؟

نیک می‌دانیم که آنچه ایشان می‌گویند اندوهگینت می‌کند؛ بدان که ایشان تو را دروغگو نمی‌انگارند بلکه کفرپیشگان آیات الهی را انکار می‌کنند.

و به راستی پیش از تو هم پیامبرانی با تکذیب رو به رو شدند، ولی بر آن انکار و آزاری که دیدند شکیبایی ورزیدند تا

یاری ما به دادشان رسید، و کلمات الهی دگرگون‌کننده‌ای ندارد؛ و به راستی از اخبار پیامبران به تو رسیده است.

و اگر رویگردانی آنان بر تو گران می‌آید، در صورتی که می‌توانی نقبی در زمین یا نردبانی در آسمان بجویی و برای آنان

معجزه‌ای بیاوری [چنین کن] و اگر خداوند می‌خواست آنان را بر طریق هدایت فرا می‌آورد، پس هرگز از نادانان مباش.

فقط کسانی که گوش شنوا [ی حق] دارند، لبیک اجابت می‌گویند؛ و مردگان را خداوند برمی‌انگیزد، سپس [همگان] به

سوی او بازگردانده می‌شوند.

و گویند چرا بر او معجزه‌ای از سوی پروردگارش نازل نشده است؟ بگو بیگمان خداوند توانای آن هست که معجزه‌ای

نازل کند ولی بیشتر آنان نمی‌دانند.

و هیچ جنبنده‌ای در زمین و هیچ پرنده‌ای نیست که با دو بال خویش می‌پرد، مگر آنکه امتهایی همانند شما هستند؛ ما هیچ

چیز را در کتاب [لوح محفوظ] فروگذار نکرده‌ایم، آنگاه همه به نزد پروردگارش محشور می‌گردند.

و دروغ‌انگاران آیات ما ناشنوا و گنگ [و] در تاریکی [سرگشته] اند؛ خداوند هر کس را بخواهد بیراهش می‌گذارد، و هر

کس را بخواهد بر راه راست می‌دارد.

بگو بیندیشید اگر عذاب الهی یا قیامت شما را فرا رسد، آیا اگر راست می‌گویید کسی جز خدا را می‌خوانید؟

آری تنها او را [به دعا] می‌خوانید و اگر او بخواهد رنج و بلا را از شما دور می‌گرداند و شما شریکی را که برای او قائل

شده‌اید، از یاد می‌برید.

و به راستی پیش از تو [پیامبرانی] به سوی امتها [ی پیشین] فرستادیم و آنان را به تنگدستی و ناخوشی دچار ساختیم تا

زاری [و خاکساری] کنند.

پس چرا هنگامی که عذاب ما به سراغشان آمد زاری و خاکساری نکردند؟ آری دل‌هایشان سخت شده و شیطان کار و کردارشان را در نظرشان آراسته بود.

آنگاه چون پند و هشدارها را فراموش کردند، درهای نعمت را بر آنان گشودیم و چون بدانچه دریافته بودند سرمست شدند، ناگهان فرو گرفتیمشان و آنگاه بود که نومید شدند.

و ریشه ستمکاران [مشرك] برکنده شد، و سپاس خداوند را که پروردگار جهانیان است.

بگو بیندیشید اگر خداوند شنوایی و دیدگان شما را بگیرد و بر دل‌هایتان مهر نهد، چه خدایی غیر از خداوند آنها را به شما برمی‌گرداند؟ بنگر که چگونه آیات را گونه‌گون بیان می‌داریم، آنگاه ایشان رویگردانند.

بگو بیندیشید اگر عذاب الهی ناگهان [در شب] یا آشکارا [در روز] به سراغتان بیاید آیا [قومی] جز قوم ستمکار [مشرك] به نابودی کشانده می‌شوند؟

و ما پیامبران را جز مژده‌آور و هشداردهنده نمی‌فرستیم، آنگاه کسانی که ایمان آورند و درستکاری کنند نه بیمی بر آنهاست و نه اندوهگین می‌شوند.

و منکران آیات ما به خاطر نافرمانیشان گرفتار عذاب گردند.

بگو من به شما نمی‌گویم که خزائن الهی نزد من است، و غیب نیز نمی‌دانم، و به شما نمی‌گویم که من فرشته‌ام، من از هیچ چیز پیروی نمی‌کنم جز از آنچه به من وحی می‌شود؛ بگو آیا نابینا و بینا برابرند، آیا نمی‌اندیشید؟

و کسانی را که از محسور شدن به نزد پروردگارشان اندیشناکند، به آن [قرآن] هشدار بده؛ در برابر او [خداوند] یاور و شفיעی ندارند، باشد که پروا پیشه کنند.

و کسانی را که پروردگارشان را بامدادان و شامگاهان [به نیایش] می خوانند [و] خشنودی او را می جویند [از خود] مران؛ چیزی از حساب آنان بر تو و چیزی از حساب تو بر آنان نیست که برایشان و از ستمکاران شوی.

و این چنین بعضی از آنان را به بعضی دیگر آزمودیم، تا [سرانجام] بگویند آیا اینانند که خداوند از میان همه ما فقط بر آنان منت نهاده [و نعمت داده] است، آیا خداوند خود به احوال سپاسگزاران آگاه تر نیست؟

و چون کسانی که به آیات ما ایمان دارند، به نزد تو آیند، بگو سلام بر شما، پروردگارتان رحمت را بر خود مقرر داشته است؛ هر کس از شما که از روی نادانی مرتکب کار ناشایستی شود، سپس توبه و درستکاری کند [بداند که] او آمرزگار مهربان است.

و بدینسان آیات خود را به روشنی بیان می داریم، تا راه و رسم گناهکاران آشکار گردد.

بگو من بازداشته شده‌ام از اینکه کسانی را که شما به جای خداوند می پرستید، بپرستم. بگو از هوی و هوسهای شما پیروی نمی کنم، و اگر پیروی کنم در آن صورت به گمراهی افتاده‌ام و از رهیافتگان نیستم.

بگو من حجت آشکاری از پروردگارم دارم و شما آن را دروغ می انگاشتید؛ آنچه با [شدت و] شتاب از من می خواهید در اختیار من نیست؛ حکم جز به دست خداوند نیست؛ که گویایی حق و حقیقت و بهترین داوران است.

بگو اگر آنچه با [شدت و] شتاب از من می خواهید، در اختیار من بود، بین من و شما کار یکسره می شد و خداوند به ستمکاران آگاه تر است.

و کلیدهای [گنجینه‌های] غیب نزد اوست که هیچ کس جز او آن را نمی داند؛ و آنچه در خشکی و دریاست می داند و هیچ

برگی [از درخت] نمی افتد مگر آنکه آن را می داند؛ و هیچ دانه‌ای در تاریکیهای [تو بر توی] زمین و هیچ تر و خشکی

نیست مگر آنکه در کتابی مبینی [مسطور] است.

و او کسی است که روح شما را در شب [به هنگام خواب] می گیرد و می داند که در روز چه کرده اید، سپس در آن شما را [از خواب] بر می انگیزد تا مهلت معینی سر آید، آنگاه باز گشت شما به سوی اوست و سپس شما را از [حقیقت] کار و کردار تان آگاه می گرداند.

و او بر بندگان خود چیره است و بر شما نگهبانانی می فرستد، و چون مرگ یکی از شما فرا رسد، فرشتگان ما روح او را می گیرند و ایشان فروگذار نمی کنند.

آنگاه به سوی خداوند، که سرور راستینشان است، بازگردانده می شوند؛ بدانید که حکم او راست و او سریع ترین حسابرسان است.

بگو چه کسی شما را از تاریکیها [و شداید] خشکی و دریا می رهاند، [زمانی] که او را به زاری و پنهانی می خوانید [و می گوید] اگر ما را از این [مهلکه] نجات داد، بیگمان از سپاسگزاران خواهیم شد.

بگو خداوند شما را از آن نجات می دهد و نیز از هر گرفتاری، و باز شما شرك می ورزید.

بگو او تواناست به اینکه بر شما عذابی از فراز یا فرودتان برانگیزد یا شما را گرفتار اختلاف کلمه کند و به بعضی از شما شر و بلا می بعضی دیگر را بچشانند؛ بنگر چگونه آیات را گونه گون بیان می داریم تا ایشان دریابند.

و قوم تو آن را دروغ انگاشتند حال آنکه آن حق است؛ بگو من نگهبان شما نیستم.

هر خبری سرانجامی دارد، و به زودی خواهید دانست.

و چون کسانی را که در آیات ما کند و کاو می کنند دیدی از آنان روی بگردان تا به سخنی دیگری جز آن پردازند و اگر شیطان تو را به فراموشی انداخت، بعد از آنکه به یاد آوردی با قوم ستمکار [مشرك] منشین.

و از حساب آنان چیزی بر عهده پرهیزگاران نیست؛ ولی این یادآوری است، تا پروا پیشه کنند.

و کسانی را که دینشان را [چون] بازی و سرگرمی گرفته‌اند و زندگانی دنیا فریشتان داده است، رها کن و به آن پند بده، تا

مبادا کسی به سبب کار و کردارش به مهلکه افتد؛ که او را در برابر خداوند نه یآوری هست و نه شفیع؛ و اگر هر فدیهای

بدهد، از او پذیرفته نمی شود؛ اینان کسانی هستند که به سبب کار و کردارشان به مهلکه افتاده‌اند؛ و به خاطر کفری که

ورزیده‌اند، نوشابه‌ای از آب گرم و عذابی دردناک [در پیش] دارند.

بگو آیا به جای خداوند چیزی را بپرستیم که نه سودی به ما می‌رساند و نه زیانی، و آیا بعد از آنکه خداوند هدایت‌مان کرد

از عقیده خود باز گردیم؛ همانند کسی که شیطانها راهش را زده باشند، که در بیابان [سرگشته و] حیران ماند و یارانی

داشته باشد که او را به راه فراخوانند [و به او گویند] به سوی ما بیا؛ بگو بیگمان هدایت الهی، هدایت است؛ و به ما فرمان

داده شده است که در برابر پروردگار جهانیان تسلیم باشیم.

و اینکه نماز را بر پا دارید و از او پروا کنید و اوست که به نزد او محشور می‌شوید.

و اوست که آسمانها و زمین را به حق آفرید و روزی که بگوید موجود شو، بیدرنگ موجود شود، سخن او حق است، و

روزی که در صور دمیده شود، فرمانروایی از آن اوست؛ اوست که دانای پنهان و پیداست؛ و او فرزانه آگاه است.

و چنین بود که ابراهیم به پدرش آزر گفت آیا بتان را به خدایی می‌گیری؟ من تو و قومت را در گمراهی آشکار می‌بینم.

و بدینسان ملکوت آسمانها و زمین را به ابراهیم می‌نمایانیم تا از اصحاب یقین گردد.

زمانی که شب بر او پرده انداخت، ستاره‌ای دید، گفت این پروردگار من است، آنگاه چون افول کرد، گفت افول‌کنندگان

را دوست ندارم.

آنگاه چون ماه را تابان دید، گفت این پروردگار من است، اما چون افول کرد گفت اگر پروردگارم مرا راهنمایی نکند بیگمان از گمراهان خواهم شد.

آنگاه چون خورشید را تابان دید گفت این پروردگار من است، این بزرگتر است، و چون افول کرد گفت ای قوم من، من از شرکی که می‌ورزید، بری و برکنارم.

من پاکدینانه روی دل می‌نهم به سوی کسی که آسمانها و زمین را آفریده است، و من از مشرکان نیستم.

و قوم او با او محاجه می‌کردند؛ [او] به ایشان گفت آیا در باره خداوند با من محاجه می‌کنید، و حال آنکه مرا [به راه راست] هدایت کرده است؛ و از [شر] شرك شما نمی‌ترسم مگر آنکه پروردگارم چیزی [و خوف و خطری برایم] خواسته باشد؛ پروردگار من به همه چیز احاطه علمی دارد؛ آیا پند نمی‌گیرید؟

و چگونه از آنچه [برای خدا] شريك می‌آورید، بترسم در حالی که شما از اینکه برای خداوند چیزی شريك آورده‌اید، که هیچ گونه حجت و برهانی بر آن بر شما نفرستاده است، نمی‌ترسید؛ پس اگر می‌دانید کدامیک از دو گروه سزاوارتر به امن [و امان] است؟

کسانی که ایمان آورده‌اند و ایمانشان را به شرك نیالوده‌اند، آناند که امن [و امان] دارند و آناند که رهیافته‌اند.

و این حجت ماست که به ابراهیم در برابر قومش بخشیدیم؛ هر کس را که بخواهیم مرتبه‌هایی بلند فرامی‌بریم؛ بیگمان پروردگار تو فرزانه داناست.

و به او اسحاق و یعقوب را بخشیدیم [و] همه را هدایت کردیم؛ و نیز پیش از آن نوح را راه نمودیم و داود و سلیمان و

ایوب و یوسف و موسی و هارون را که از زاد و رود او بودند؛ و بدینسان نیکوکاران را جزا می‌دهیم.

و [نیز] زکریا و یحیی و عیسی و الیاس را، که همگی از شایستگان بودند.

و [نیز] اسماعیل و الیسع و یونس و لوط را و همگیشان را بر جهانیان برتری دادیم.

و برخی از پدرانشان و فرزندانشان و برادرانشان را؛ و آنان را برگزیدیم و به راهی راست هدایت کردیم.

این هدایت الهی است که هر کس از بندگانش را که بخواهد به آن راه می نماید، و اگر شرك ورزیده بودند، اعمالشان تباه شده بود.

اینان کسانی هستند که بدیشان کتاب و حکمت و نبوت بخشیدیم؛ پس اگر اینان [معاصران پیامبر] به آن [شریعت الهی] کفر ورزند، قومی را بر آن گماریم که به آن کافر نباشند.

اینان کسانی هستند که خداوند هدایتشان کرده است، پس به هدایت آنان اقتدا کن؛ بگو برای آن از شما مزدی نمی طلبیم؛ آن جز پندآموزی برای جهانیان نیست.

و خداوند را چنانکه سزاوار ارج اوست، ارج نگذاشتند چرا که گفتند خداوند هیچ چیز بر هیچ بشری نازل نکرده است؛ بگو کتابی را که موسی آورد و روشنگر و رهنمودی برای مردم بود که آن را بر کاغذها نوشته بودید و [بعضی را] آشکار و بسیاری از آن را پنهان می دارید چه کسی نازل کرده است؟ و آنچه شما و پدرانتان نمی دانستید به شما در آموخته اند، بگو

خدا [آن را نازل کرده است]، سپس آنان را در کند و کاوشان رها کن که بازی کنند.

و این کتابی است مبارک که فرو فرستاده ایم، و همخوان با کتابی است که پیشا پیش آن است، تا [مردم] مکه و پیرامونیان آن را هشدار دهی؛ و مؤمنان به آخرت، به آن ایمان می آورند و آنان مواظبت بر نمازهای خویش دارند.

و کیست ستمکارتر از کسی که بر خداوند دروغ بدهد، یا بگوید بر من وحی شده است و چیزی بر او وحی نشده باشد،

و کسی که گوید به زودی نظیر آنچه خداوند نازل کرده است، نازل می‌کنم؛ و اگر بنگری که ستمکاران [مشرکان] در سكرات مرگ‌اند و فرشتگان [بر آنان] دست گشوده‌اند که جانهایشان را تسلیم کنید؛ امروز به سبب آنچه به ناحق به خداوند نسبت می‌دادید و در برابر آیات او کبر می‌ورزیدید، به کیفر عذاب خوارکننده می‌رسید.

و به نزد ما یکه و تنها آمده‌اید، به همانگونه که نخستین بار نیز شما را همین گونه آفریده بودیم، و آنچه از ناز و نعمت که به شما بخشیده بودیم در پس پشت خود رها کرده‌اید و شفیعانتان را که گمان می‌کردید با [خدا در عبادت] شما شریک هستند، همراه شما نمی‌بینیم؛ پیوند بین شما گسسته شد و آنچه [شریک و شفیع] می‌انگاشتید، بر باد رفت.

خداوند شکافنده دانه و هسته است؛ زنده را از مرده بیرون می‌آورد و بیرون آورنده مرده از زنده است؛ این است خداوند، چگونه به بیراهه می‌روید؟

[هموست که] شکافنده صبح است و شب را آرامبخش گردانده است، و خورشید و ماه را حسابی مقرر داشته است، تقدیر [خداوند] پیروزمند دانا است.

و هموست که ستارگان را برای شما آفرید تا در تاریکیهای خشکی و دریا راه خود را پیدا کنید؛ به راستی که آیات [خود] را برای اهل معرفت به روشنی بیان کرده‌ایم.

و اوست که شما را از تن یگانه‌ای پدید آورد، آنگاه [شما را] قرارگاه و ودیعت‌گاهی است؛ به راستی که آیات [خود] را برای قومی که درمی‌یابند به روشنی بیان کرده‌ایم.

و اوست که از آسمان، آبی فرو فرستاد و بدان هر گونه گیاه برآوردیم و از آن جوانه سبز رویاندیم که از آن دانه‌های در هم رسته بیرون می‌آوریم؛ و از شکوفه درخت خرما خوشه‌های دسترس و باغهای انگور و [درختان] زیتون و انار [پدید آوردیم] که همانند و ناهمانند هستند؛ به میوه‌های آن چون میوه دهد و به رسیدنش بنگرید؛ در این برای اهل ایمان،

مایه‌های عبرت است.

و [مشرکان] برای خداوند از جن شریکانی قائل شده‌اند، حال آنکه [خداوند] آنان را آفریده است؛ و برای او از روی نادانی

[فرزندان] پسر و دختر برمی‌سازند؛ او بسی پاك و فراتر است از آنچه می‌گویند.

نوپدیدآورنده آسمانها و زمین است، چگونه فرزندی داشته باشد در حالی که همسری ندارد؛ و همه چیز را آفریده است؛ و

او به هر چیزی داناست.

این است خداوند که پروردگار شماست؛ خدایی جز او نیست؛ آفریدگار همه چیز است، پس او را بپرستید؛ و او بر همه

چیز نگهبان است.

دیدگان او را در نیابد و او دیدگان را دریابد؛ و اوست باریک بین آگاه.

به راستی روشنگریهایی از سوی پروردگارتان برای شما آمده است، پس هر کس به دیده بصیرت بنگرد به سود خود

اوست؛ و هر کس از سر بصیرت ننگرد به زیان خود اوست؛ و من نگهبان شما نیستم.

و بدینسان آیات [خود] را گونه‌گون بیان می‌داریم برای آنکه مبادا بگویند درس گرفته‌ای، و برای آنکه آن را به روشنی

برای اهل معرفت باز گوئیم.

از آنچه از پروردگارت به تو وحی می‌شود پیروی کن، خدایی جز او نیست؛ و از مشرکان روی بگردان.

و اگر خداوند می‌خواست، شرك نمی‌ورزیدند، ولی تو را نگهبان آنان نگماشته‌ایم و تو کارساز آنان نیستی.

و کسانی را که به جای خداوند می‌پرستند، دشنام ندهید، که از سر دشمنی و نادانی خداوند را دشنام می‌دهند؛ بدینسان

عمل هر امتی را در چشمشان آراستیم؛ سپس بازگشتشان به سوی پروردگارشان است و او ایشان را از [حقیقت] کار و

کردارشان آگاه می‌سازد.

و [اینان] سخت‌ترین سوگندهایشان را به نام خدا خوردند که اگر معجزه‌ای برایشان بیاید به آن ایمان می‌آورند؛ بگو

معجزات در اختیار خداوند است، و چه دانید که چون [معجزه‌ای هم] بیاید به آن ایمان نمی‌آورند.

و دلها و دیدگانیشان را [از قبول آن] برمی‌گردانیم چرا که نخستین بار هم به آن ایمان نیاوردند؛ و ایشان را در طغیانشان

سرگشته رها می‌سازیم.

و اگر فرشتگان را بر آنان نازل می‌کردیم و [اگر] مردگان با آنان سخن می‌گفتند و همه چیز [از گذشته‌ها] را نزد آنان

رویاری باز می‌آوردیم، بر آن نبودند که ایمان آورند مگر آنکه خدا بخواهد؛ ولی بیشترشان [حقیقت را] نمی‌دانند.

و بدینسان دشمنانی برای هر پیامبر از شیاطین انس و جن پدید آوردیم، که بعضی به بعضی دیگر سخنان آراسته

ظاهر فریب، پیام و الهام می‌دهند، و اگر پروردگارت [به قضای حتمی] می‌خواست چنین نمی‌کردند؛ پس ایشان را با هر

افتزایی که می‌بندند وا گذار.

چنین [مقرر شده] است تا دل‌های بی‌ایمانان به آخرت به آن بگراید و آن را بپسندند و هر چه [ناشایسته که] کننده‌آند،

بکنند.

آیا کسی جز خداوند را داور گیرم حال آنکه اوست که کتاب [قرآن] را شیوا و روشن بر شما نازل کرده است، و اهل کتاب

می‌دانند که آن به راستی و درستی فروفرستاده از سوی پروردگار توست، پس از دودلان مباش.

و سخن [وعدۀ] پروردگارت به درستی و داد سرانجام پذیرفته است؛ کلمات او دگرگون‌کننده‌ای ندارد؛ و او شنوای

دانا است.

و اگر از بیشتر مردم [این سر] زمین پیروی کنی تو را از راه خدا گمراه می‌کنند، [چرا که] جز از وهم و گمان پیروی نمی‌کنند و جز این نیست که دروغ می‌بافند.

بیگمان پروردگارت داناتر است که چه کسانی از راه او به در افتاده‌اند و هم او به رهیافتگان داناتر است.

باری اگر به آیات خداوند ایمان دارید [فقط] از آنچه نام خدا را [به هنگام ذبح] بر آن برده‌اند، بخورید.

و چرا از قربانی‌ای که نام خدا را [به هنگام ذبحش] بر او برده‌اند نخورید، حال آنکه [خداوند] آنچه را بر شما حرام کرده

است، برایتان روشن کرده است، مگر آنچه به [خوردن] آن ناچار شوید؛ و بسیاری به هوی و هوس خویش [و] از روی

نادانی [مردم را] گمراه می‌کنند؛ بیگمان پروردگار تو به تجاوزگران آگاه‌تر است.

و گناه را چه آشکار باشد چه پنهان رها کنید؛ بیشک کسانی که مرتکب گناه می‌شوند، جزای کاری را که کرده‌اند، خواهند

دید.

و از قربانی‌ای که نام خدا را [به هنگام ذبحش] بر او نبرده‌اند، نخورید چرا که نافرمانی است و شیاطین به دوستداران

خویش الهام [و پیام] می‌دهند تا با شما مجادله کنند؛ و اگر از آنان پیروی کنید، شما هم مشرکید.

آیا کسی که مرده‌دل بود آنگاه زنده‌اش کردیم و نوری بر او بخشیدیم که در پرتو آن در میان مردم راه می‌برد، همانند کسی

است که گویی گرفتار در ظلمات است [و] از آن بیرون‌آمدنی نیست؛ بدینسان در چشم کافران کار و کردارشان آراسته شده

است.

و بدینسان در هر شهری گناهکاران بزرگش را می‌گماریم، تا [سرانجام] در آن مکر ورزند [و فسق و فساد کنند]؛ و جز در

حق خویش مکر نمی‌ورزند و نمی‌دانند.

و چون نشانه‌ای [از جانب خداوند] بر ایشان بیاید گویند هرگز به آن ایمان نمی‌آوریم، مگر آنکه مانند آنچه به پیامبران الهی داده شده، به ما نیز داده شود، خداوند بهتر می‌داند که رسالت خویش را در کجا [و بر چه کسی] قرار دهد؛ به زودی گناهکاران را به سزای مکرری که ورزیده بودند، از جانب خداوند خواری و عذابی شدید خواهد رسید.

بدینسان هر کس که خداوند هدایتش را بخواهد دلش را به پذیرش اسلام می‌گشاید، و هر کس را که بخواهد بیراه وا گذارد، دلش را تنگ و تاریک می‌گرداند، [چنانکه] گویی می‌خواهد به آسمان بپرد [و نمی‌تواند]؛ خداوند این چنین عذاب را بر کسانی که ایمان نمی‌آورند، می‌گمارد.

و این راه پروردگار توست که مستقیم است؛ به راستی که آیات [خود] را برای پندگیران به روشنی بیان داشته‌ایم.

برای آنان نزد پروردگارشان دار السلام [سرای سلامت، بهشت] محفوظ است و او به خاطر کار و کردارشان دوستدار آنان است.

و روزی که همه آنان را [در محشر] گرد آورد [و فرماید] ای گروه جن به راستی که بسیاری از انسانها را از راه به در بردید، و دوستان آنان از میان انسانها پاسخ دهند که پروردگارا ما از همدیگر بهره‌مند شدیم، و به اجلی که برای ما مقرر داشته بودی، رسیدیم، فرماید آتش دوزخ جایگاه شماست که جاودانه در آنید، مگر آنچه خدا بخواهد که پروردگارت فرزانه داناست.

و بدینسان بعضی از ستمکاران [مشرکان] را بر بعضی دیگر، به خاطر کار و کردارشان سلطه دهیم.

ای گروه جن و انس آیا پیامبرانی از خودتان به سوی شما نیامدند که آیات مرا بر شما فرو می‌خوانند و شما را به دیدار چنین روزی هشدار می‌دادند؟ گویند بر خود گواهی دهیم [که آری آمدند] و زندگانی دنیا ایشان را فریفته است و بر خود گواهی دهند که خود کافر بوده‌اند.

این از آن است که پروردگارت نابودکننده شهرها از روی ستم -در حالتی که مردمانش بیخبر باشند- نیست.

و یکایک ایشان طبق کار و کردارشان درجاتی دارند، و پروردگارت از آنچه می‌کنند غافل نیست.

و پروردگارت بی‌نیاز و صاحب رحمت است، اگر بخواهد شما را از میان می‌برد و بعد از شما [و به جای شما] آنچه

بخواهد جانشین می‌سازد، همچنانکه شما را از زاد و رود قومی دیگر پدید آورد.

آنچه به شما وعده داده شده است فرارسنده است و شما گزیر و گریزی نخواهید داشت.

بگو ای قوم من هر چه می‌توانید بکنید، من نیز می‌کنم، سپس به زودی خواهید دانست که نیک‌سرانجامی سرای آخرت از

آن کیست؛ آری ستمکاران رستگار نمی‌گردند.

و برای خداوند از زراعت و چارپایانی که [خود او] آفریده است، بهره‌ای قائل شدند و به پندار خویش چنین مدعی شدند

که این برای خداست و این برای بتان ما؛ آنگاه آنچه خاص بتانشان بود، به خداوند نمی‌رسد، ولی آنچه خاص خداوند

بود به بتانشان می‌رسد، چه بد حکم می‌کنند.

و بدینسان بتانشان در نظر بسیاری از آنان قتل فرزندانشان را آراسته جلوه دادند تا [سرانجام] آنان را نابود کنند و دینشان را

بر آنان مشتبه سازند؛ و اگر خداوند [به قضای حتمی] می‌خواست، چنین نمی‌کردند، پس ایشان را با هر افترايي که

می‌بندند، واگذار.

و به پندار خویش گفتند این چارپایان و زراعت حرام است، [و] جز کسی که ما بخواهیم [هیچ کس] نباید از آن بخورد، و

چارپایانی است که سواری آنها حرام شده است، و چارپایانی است که نام خدا را [هنگام ذبح] بر آنها نمی‌برند، [این احکام

را] از روی افترا به خداوند [قائل شدند]، [خداوند] به زودی به خاطر افترايي که بستند جزای شان را خواهد داد.

و گفتند آنچه در شکم این چارپایان است، خاص مردان ماست و بر زنان ما حرام است؛ اما اگر [آن] مرده باشد، همه در آن شریکند؛ [خداوند] به زودی جزای این [احکام ادعایی‌شان] را خواهد داد که او فرزانه داناست.

به راستی کسانی که فرزندان‌شان را از روی کم‌خردی و نادانی کشته‌اند، و آنچه خداوند به آنان روزی داده است، از روی افترا به خداوند، حرام کرده‌اند، زیانکار شدند، اینان به راستی گمراه شدند، و رهیافته نبودند.

و او کسی است که باغهای [دارای درختان] داربست‌دار و بدون داربست پدید آورده است و نیز درخت خرما و زراعتی که میوه‌های آن گوناگون است، و درخت زیتون و انار که همانند و ناهمانندند؛ از میوه آن چون میوه برآورد بخورید و روز چیدنش حق [بینوایان از] آن را پردازید، ولی اسراف نکنید که او اسرافکاران را دوست ندارد.

و از چارپایان بعضی را باربردار و بعضی را دست‌آموز آفریده است، از آنچه خداوند روزیتان داده است، بخورید و از گامهای شیطان پیروی نکنید چرا که او دشمن آشکار شماست.

هشت فرد [بیافرید و بر شما حلال کرد] از میش دو تا و از بز دو تا؛ بگو آیا نرهای آنها را حرام کرده است یا ماده‌های آنها را، یا آنچه در رحمهای ماده‌های آنهاست؟ [بگو] اگر راست می‌گویید از روی علم مرا آگاه سازید.

و همچنین از شتر دو تا و از گاو دو تا، بگو آیا نرهای آنها را حرام کرده است یا ماده‌های آنها را، یا آنچه در رحمهای ماده‌های آنهاست؟ یا مگر به هنگامی که خداوند به شما چنین سفارش کرد شاهد بوده‌اید؟ [چنین نیست] آنگاه چه کسی ستمکارتر است از کسی که به خداوند دروغ بزند تا مردم را بی هیچ علم [و اطلاعی] به گمراهی بکشاند، بیگمان خداوند ستم‌پیشگان را هدایت نمی‌کند.

بگو در آنچه به من وحی شده است چیزی را که خوردنش بر خورنده‌ای حرام باشد، نمی‌یابم، مگر آنکه مرداری باشد، یا

خونی روان، یا گوشت خوك، که پلید است، یا قربانی‌ای که از روی نافرمانی هنگام ذبحش نامی غیر از نام خدا را برده باشند؛ اما اگر کسی درمانده شود، بی آنکه تجاوزکار و زیاده‌خواه باشد [و از آن بخورد، گناهی بر او نیست] که بیگمان پروردگارت آمرزگار مهربان است.

و بر یهودیان هر [جانور] ناخن‌دار [و چنگال‌دار]ی را حرام کردیم و از گاو و گوسفند پیهشان را بر آنان حرام کردیم، مگر آنچه به پشت آنها باشد، یا بر روده‌ها، یا آنچه بر استخوانی چسبیده باشد این چنین به خاطر سرکشی‌شان به آنان کیفر دادیم؛ و ما راستگوییم.

و اگر تو را دروغگو انگاشتند، بگو پروردگارتان صاحب رحمتی فراگیر است، ولی عذاب او از گناهکاران برگردانده نمی‌شود.

به زودی مشرکان خواهند گفت اگر خدا می‌خواست ما شرك نمی‌آوردیم، همچنین پدران ما، و چیزی را حرام نمی‌کردیم؛ پیشینیان آنان هم به همین گونه تکذیب پیشه کردند، تا آنکه عذاب ما را چشیدند؛ بگو آیا علم و اطلاعی دارید که به ما نشان دهید؟ [ولی حق این است که] جز از پندار پیروی نمی‌کنید، و جز دروغ نمی‌بافید.

بگو حجت رسا و روشن از آن خداوند است؛ و اگر می‌خواست همگی شما را هدایت می‌کرد.

بگو گواهانتان را که گواهی دهند خداوند این چیزها را حرام کرده است، بیاورید؛ پس اگر آنان هم گواهی دادند، تو همراه با آنان گواهی مده؛ و از هوی و هوس منکران آیات ما، و بی‌ایمانان به آخرت که برای پروردگارشان شریک می‌آورند، پیروی مکن.

بگو بیایید تا آنچه پروردگارتان بر شما حرام کرده است بر شما بخوانم [نخست این است که] چیزی را برای او شریک نیاورید، و در حق پدر و مادر نیکی کنید و فرزندان‌تان را از [ترس] فقر نکشید، ما هم شما و هم ایشان را روزی می‌دهیم؛

و به کارهای ناشایسته، چه آشکار آن باشد، چه پنهان نزدیک نشوید؛ و هیچ انسانی را که خداوند خون او را حرام داشته است نکشید مگر به حق [به قصاص یا حد]، این چنین به شما سفارش کرده است، باشد که اندیشه کنید.

و به مال یتیم نزدیک نشوید، مگر به شیوه‌ای که آن بهتر باشد، تا زمانی که به کمال بلوغش برسد؛ و در کار پیمان‌ه و ترازو به داد و درستی رفتار کنید، ما بر هیچ کس جز به اندازه توانش تکلیف نمی‌کنیم؛ و چون [به داوری یا شهادت] سخن گوئید به عدالت عمل کنید و لو او [اصحاب دعوی] خویشاوند [شما] باشد؛ و به عهد الهی وفا کنید، این چنین به شما سفارش کرده است، باشد که پند گیرید.

و بدانید که این راه راست [و درست] من است، پس آن را در پیش گیرید، و به راه‌های دیگر نروید که شما را از راه او دور اندازد؛ این چنین به شما سفارش کرده است باشد که تقوا پیشه کنید [در امان مانید].

باری به موسی کتاب آسمانی دادیم، تا نعمت را بر کسی که نیکی پیش گرفته بود، تمام کنیم و برای آنکه همه چیز را به روشنی بیان کنیم و رهنمود و رحمتی باشد، تا به لقای پروردگارشان ایمان بیاورند.

و این کتابی مبارک است که آن را نازل کرده‌ایم، پس از آن پیروی و پروا کنید باشد که مشمول رحمت [او] شوید.

تا نگوئید که کتاب آسمانی فقط بر دو طایفه پیش از ما نازل شده است، و ما از قرائت و تلاوت آنان بی‌خبر بوده‌ایم.

یا نگوئید که اگر کتاب آسمانی بر ما نازل می‌شد، از آنان راهیافته‌تر بودیم؛ اینک برهان و رهنمود و رحمتی از سوی

پروردگارتان به سوی شما آمده است؛ کیست ستمکارتر از کسی که آیات الهی را دروغ انگارد و از آن روی بگرداند؛ به

زودی به خاطر اینکه رو یگردان شدند، سخت‌ترین عذاب را کیفر کسانی می‌گردانیم که از آیات ما روی گردانیدند.

[اینان] انتظاری ندارند جز اینکه فرشتگان به سویشان بیایند یا پروردگارت بیاید، یا بعضی از آیات پروردگارت ظاهر

گردد، حال آنکه روزی که بعضی از آیات پروردگارت ظاهر گردد، برای کسی که از پیش ایمان نیاورده باشد، یا با ایمانش خیری حاصل نکرده باشد، ایمان آوردنش سودی ندارد، بگو منتظر باشید که ما نیز منتظریم.

کسانی که دینشان را پاره پاره کردند و فرقه فرقه شدند، تو را کاری با آنان نیست، کارشان فقط با خداوند است؛ آنگاه ایشان را [از حقیقت] کار و کردارشان آگاه می‌سازد.

کسی که کار نیکی پیش آورد، ده چندان آن پاداش دارد، و هر که کار بدی پیش آورد، جز همانند آن کیفر نیابد، و بر ایشان ستم نرود.

بگو مرا پروردگارم به راهی راست که دین استوار و آیین پاک ابراهیم است - که هرگز از مشرکان نبود - رهنمایی کرده است.

بگو نماز و نیایش من و زندگانی و مرگ من، در راه خدا، پروردگار جهانیان است.

که شریکی ندارد؛ و به همین [راه و روش] فرمان یافته‌ام و من نخستین مسلمانم.

بگو آیا جز خداوند پروردگاری جویم، و او پروردگار همه چیز است؛ و هیچ کس هیچ کاری نکند مگر آنکه سود و زیانش با خود اوست؛ و هیچ بردارنده‌ای بار گناه دیگری را بر ندارد؛ سپس بازگشتتان به سوی پروردگار تان است، آنگاه شما را [از حقیقت] آنچه در آن اختلاف می‌ورزید آگاه خواهد می‌سازد.

و او کسی است که شما را جانشینان [الهی بر روی] زمین بر گماشت، و بعضی را بر بعضی دیگر به درجاتی برتری داد تا شما را در آنچه به شما بخشیده است بیازماید؛ بیگمان پروردگارت زودکیفر و همو آمرزگار مهربان است.